

10.11.2023

KOLARI-ROVANIEMI-KITTILÄ

Hirvasjärven tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi

Tilaaaja:
Sitowise

Heilu Oy
Jussi-Pekka Hiltunen
ja Jaakko Ervasti

Sisällysluettelo

1. Kartat.....	5
2. Perustietoa tutkimusalueesta.....	17
3. Menetelmät.....	19
4. Tulos	20
5. Muinaisjäännöskohteet (uusi kohde*).....	22
Kiinteät muinaisjäännökset	22
5.1. Nutijupukka*.....	22
5.2. Nutijänkkä*.....	25
5.3. Iso Taapalompolo*	27
5.4. Iso Taapalompolo, kaakko	29
5.5. Ruopaspalo*	31
5.6. Kaatajanniemi*	34
Muut kulttuuriperintökohteet.....	38
5.7. Lompolorova*	38
Muut kohteet.....	43
5.8. Takaisenlaenliika*	43
5.9. Rajajänkkä 1*	45
5.10. Rajajänkkä 2*	47
5.11. Rajalehto*.....	48
Muut havainnot	50
Tuulivoimapuistoalueella sijaitsevien savotta- ja niittykämppien jäännökset	50
6. Lähteet	52
Maastossa jalkaisin tarkastetut alueet.....	54
Kuvia.....	57

Karttaluettelo

Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta..	5
Kartta 2. Inventointialueiden yleiskartta.	6
Kartta 3. Tuulivoimapuistoalue ja sähkönsiirtoreitit vuosina 1866-1873 laaditulla Suomen yleiskartalla.....	7
Kartta 4. Tuulivoimapuistoalueen yleiskartta.	8
Kartta 5. Tuulivoimapuistoalue MML:n lidarkartalla (rinnevarjoste korkeusmalli).....	9
Kartta 6. Tuulivoimapuistoalue vuoden 1977 peruskartalla.	10
Kartta 7. Sähkönsiirtoreittien länsiosan yleiskartta.	11
Kartta 8. Sähkönsiirtoreittien länsiosa MML:n lidarkartalla (rinnevarjoste korkeusmalli).....	12
Kartta 9. Sähkönsiirtoreittien länsiosa vuoden 1977 peruskartalla.....	13
Kartta 10. Sähkönsiirtoreittien itäosan yleiskartta.....	14
Kartta 11. Sähkönsiirtoreittien itäosa MML:n lidarkartalla (rinnevarjoste korkeusmalli).	15
Kartta 12. Sähkönsiirtoreittien itäosa vuoden 1977 peruskartoista sekä vuoden 1969 topografisista kartoista yhdistetyillä kartoilla.....	16
Kartta 13. Nutijupukan kohdekartta.....	23
Kartta 14. Nutijupukan rajamerkki vuoden 1977 peruskartalla.....	23
Kartta 15. Nutijänkkän kohdekartta..	25
Kartta 16. Iso Taapalompolon kohdekartta.....	28
Kartta 17. Iso Taapalompolo kaakon kohdekartta..	30
Kartta 18. Ruopaspalon kohdekartta.....	32
Kartta 19. Kaatajanniemen kohdekartta.....	35
Kartta 20. Lompolorovan kohdekartta.....	39
Kartta 21. Erotuspaikka vuoden 1977 peruskartalla.	39
Kartta 22. Poroerotuspaikka sekä sitä ympäröivä poroaita vuoden 1977 peruskartalla.....	40
Kartta 23. Poroerotuspaikka sekä sitä ympäröivä poroaita digitoituna (oranssi katkoviiva) nykyisen peruskartan päälle.....	40
Kartta 24. Takaisenlaenliian kohdekartta..	43
Kartta 25. Takaisenlaenliian rajamerkin sijainti on merkitty mustalla neliöllä vuoden 1977 peruskartalle.....	44
Kartta 26. Rajajänkkä 1 ja 2 kohdekartta.....	45
Kartta 27. Rajalehdon kohdekartta..	48
Kartta 28. Tuulivoimapuistoalueella sijaitsevat savotta- ja niittykämppien jäännökset.	50
Kartta 29. Tuulivoimapuistoalueella jalkaisin tarkastetut alueet.	54
Kartta 30. Sähkönsiirtoreittien länsiosassa jalkaisin tarkastetut alueet.	55
Kartta 31. Sähkönsiirtoreittien itäosassa jalkaisin tarkastetut alueet.	56

KOLARI-ROVANIEMI-KITTILÄ

Hirvasjärven tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi

Tiivistelmä & arkistotiedot

Sitowise on toteuttamassa YVA-menettelyä Kolarin kunnan kaakkoisosaan Hirvasjärven alueelle suunnitellussa tuulivoimapuistossa, jonka hanketoimijana on Energiequelle Oy. Selvityksen tässä vaiheessa tarkasteltiin 27 voimalanpaikkaa ja ulkoisten sähkönsiirtoreitin sijoittumista. Sähkönsiirtoreitit sijoittuvat Kolarin lisäksi Kittilän ja Rovaniemen kuntien alueelle. Selvityksiin liittyvästä arkeologisesta inventoinnista vastasi Heilu Oy / Jussi-Pekka Hiltunen ja Jaakko Ervasti. Raportin laati Jussi-Pekka Hiltunen. Arkeologinen inventointi tehtiin 18.7.2023 voimassa olleiden hanketietojen perusteella.

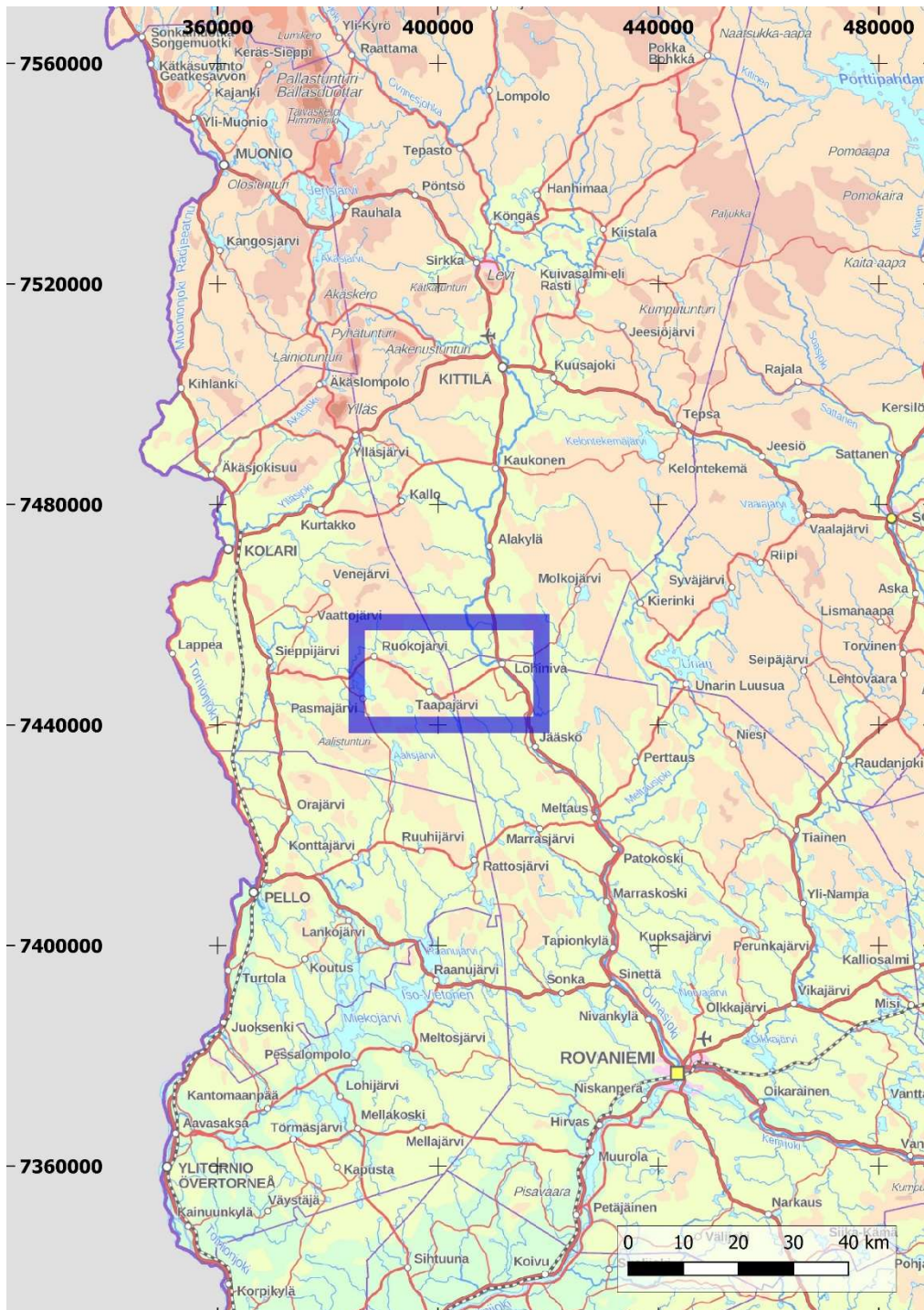
Inventoidulta tuulivoimapuiston tuotantoalueelta tunnettiin entuudestaan yksi kiinteä muinaisjäännös, sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta ei tunnettu entuudestaan muinaisjäännöskohteita. Syyskuussa 2023 tehdyn inventoinnin jälkeen tuulivoimapuiston tuotantoalueelta tunnetaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä, yksi muu kulttuuriperintökohde ja yksi muu kohde. Sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tunnetaan kaksi kiinteää muinaisjäännöstä ja kolme muuta kohdetta.

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Jaakko Ervasti
Kenttätyöaika:	4.-7.9.2023 ja 18.-22.9.2023
Tutkimuksen tilaaja:	Sitowise
Alueelle sijoittuneet aiemmat inventoinnit:	Hilkka Oksala 1997-2000 Antti Krapu 2006 Oili Forsberg 2006

Taustakarttoina Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 09-11/2023 aineistoa, ellei toisin mainita. Koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000. Valokuvat: J-P Hiltunen ja Jaakko Ervasti

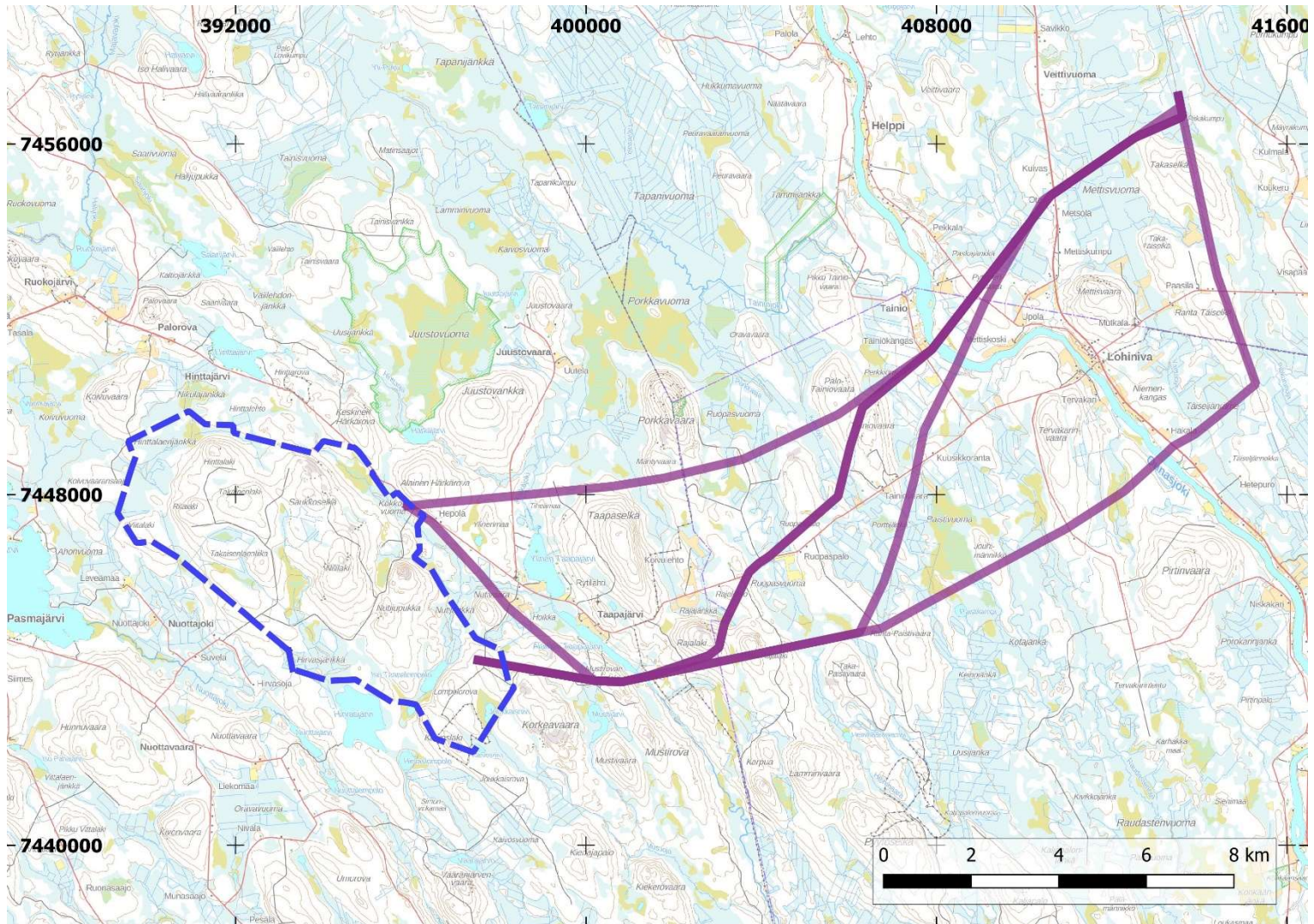
Kannen kuva: Nutijupukan rajamerkki. Etelään.

1. Kartat

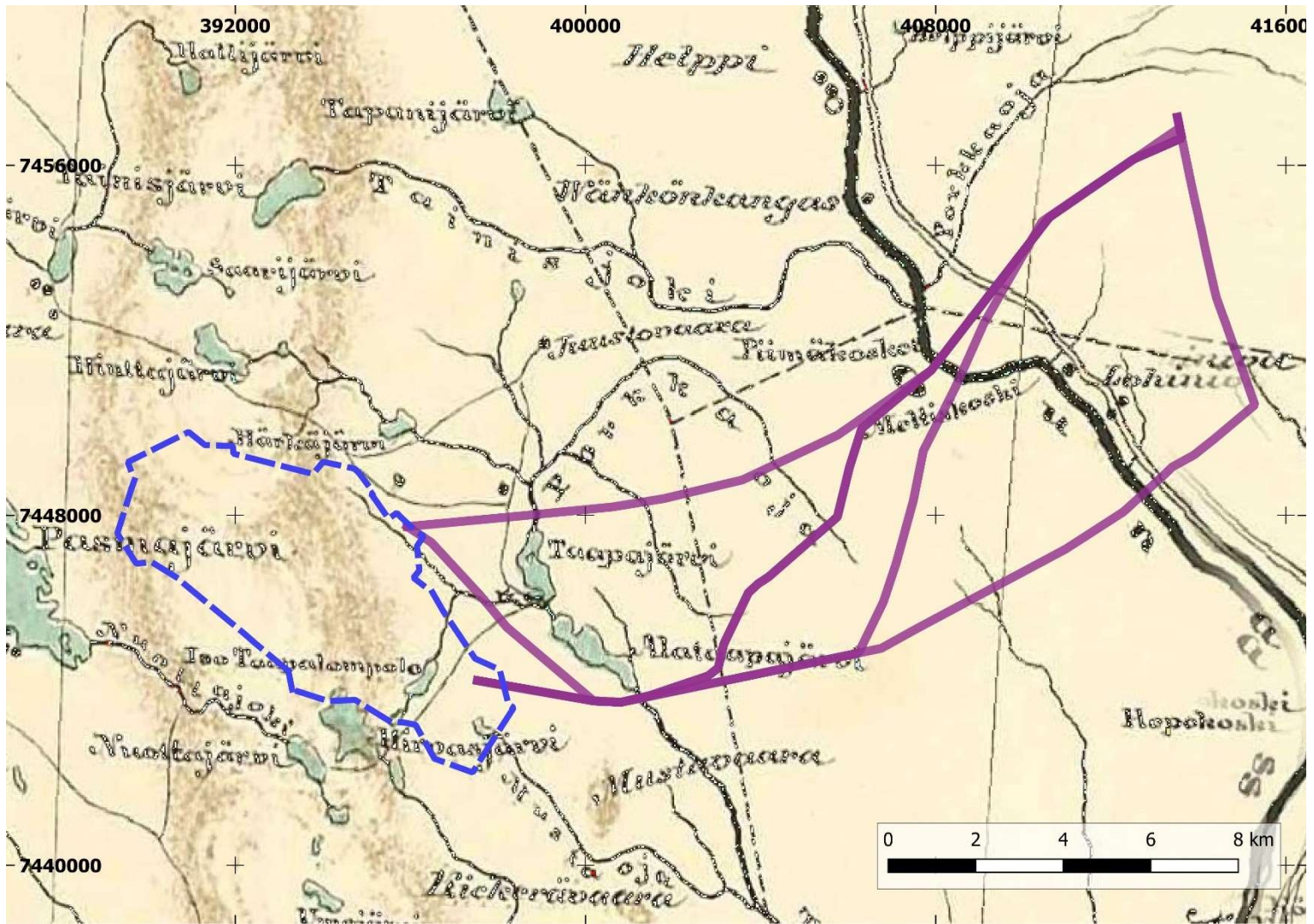
Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta.

Suunniteltu tuulivoimapuisto sekä sähkönsiirtoreitit sijoittuvat sinisen neliön sisäpuolelle.

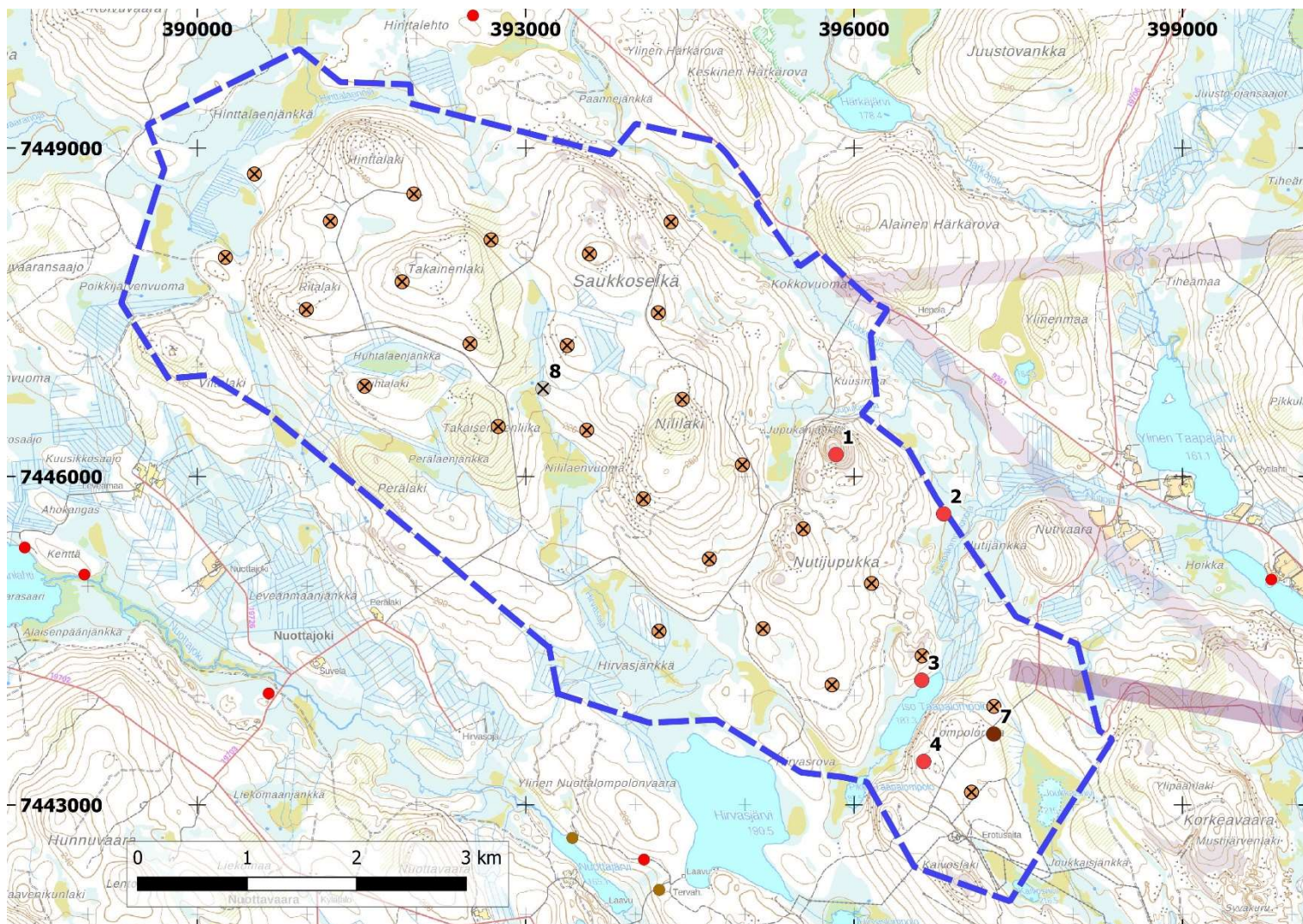

Kartta 2. Inventointialueiden yleiskartta.

Tuulivoimapuiston tuotantoalue on merkitty sinisellä katkoviivalla. Suunnitellut sähkönsiirtoreitit on merkitty violetilla viivoilla.

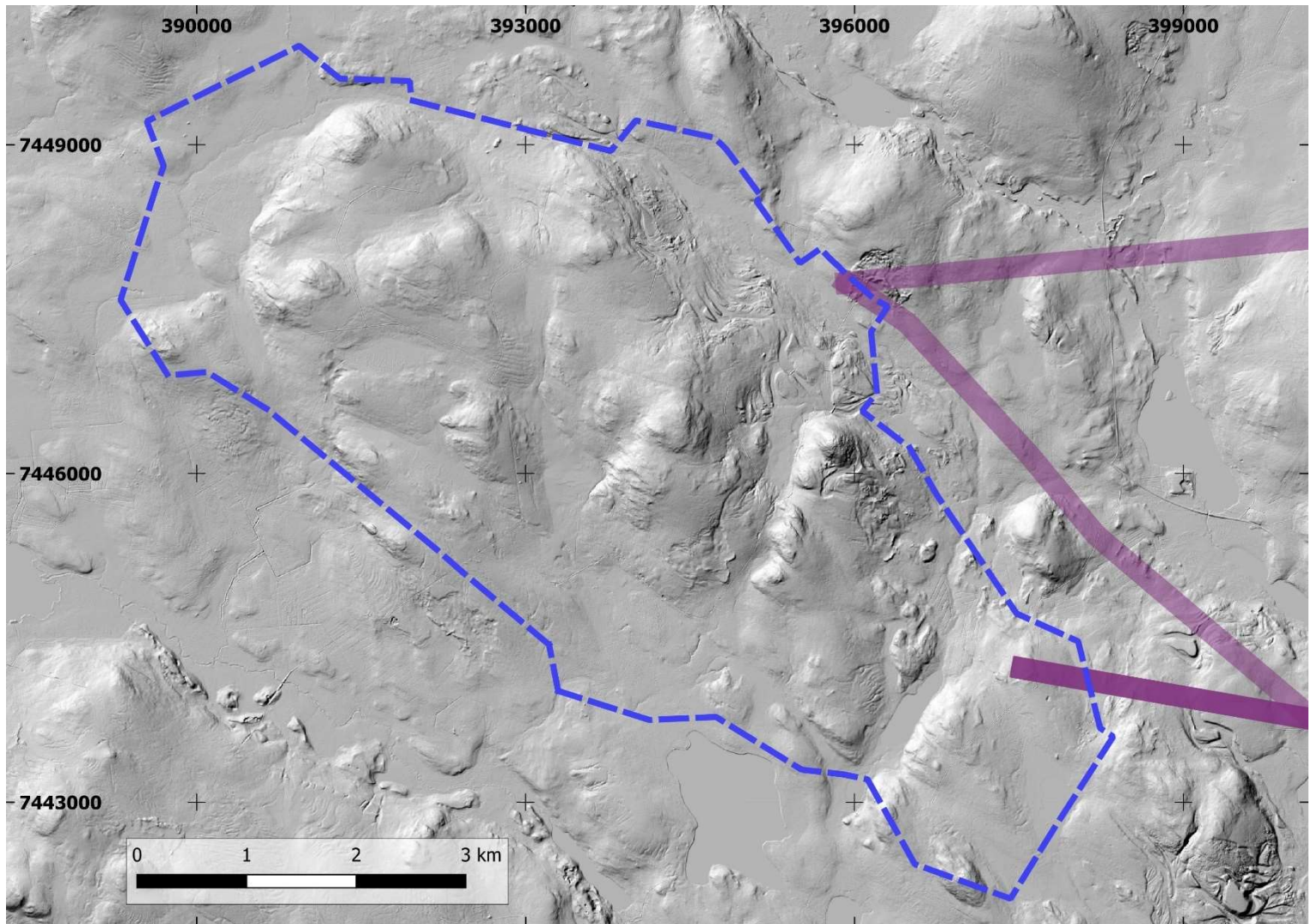

Kartta 3. Tuulivoimapuistoalue ja sähkönsiirtoreitit vuosina 1866-1873 laaditulla Suomen yleiskartalla.

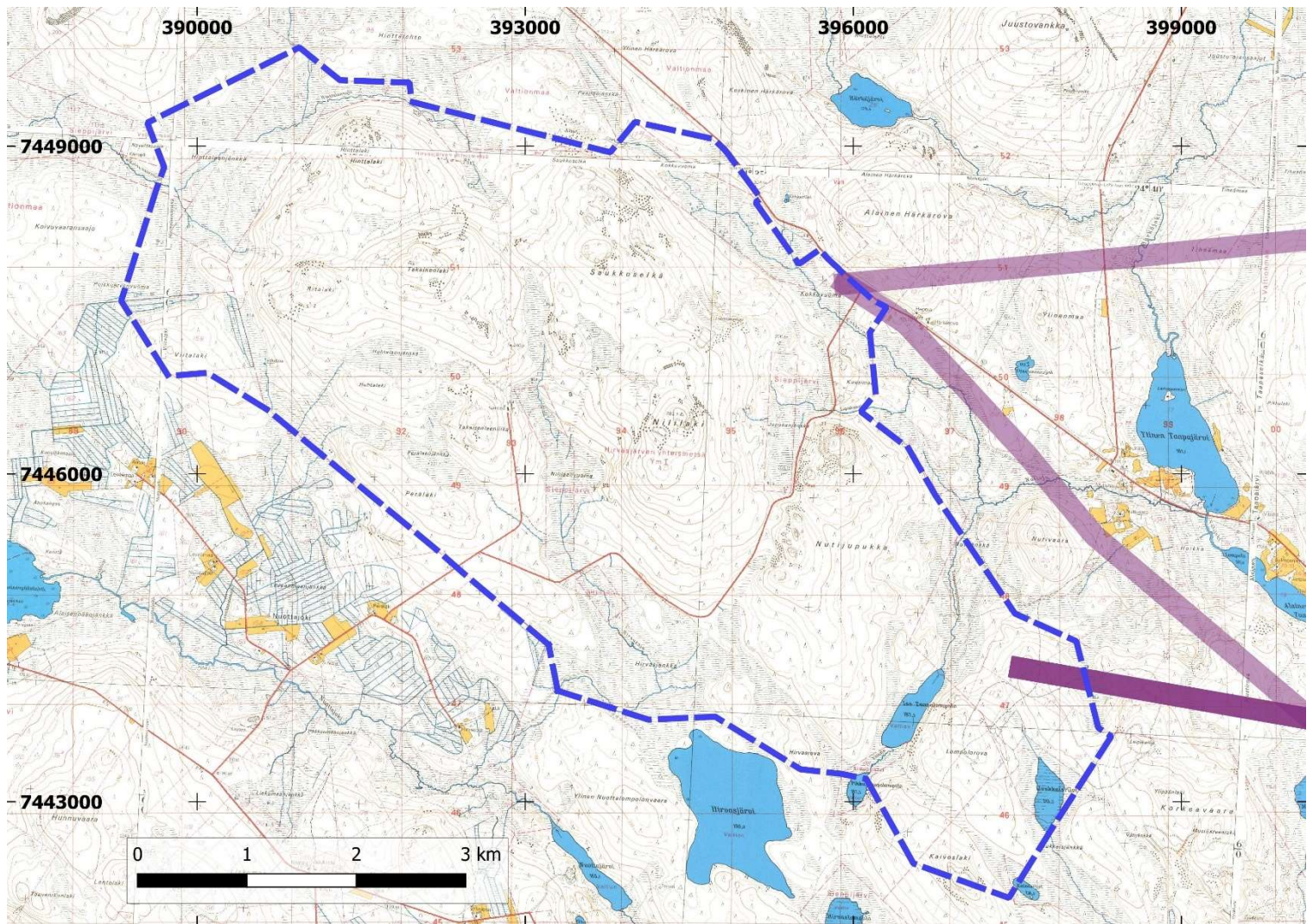

Kartta 4. Tuulivoimapuistoalueen yleiskartta.

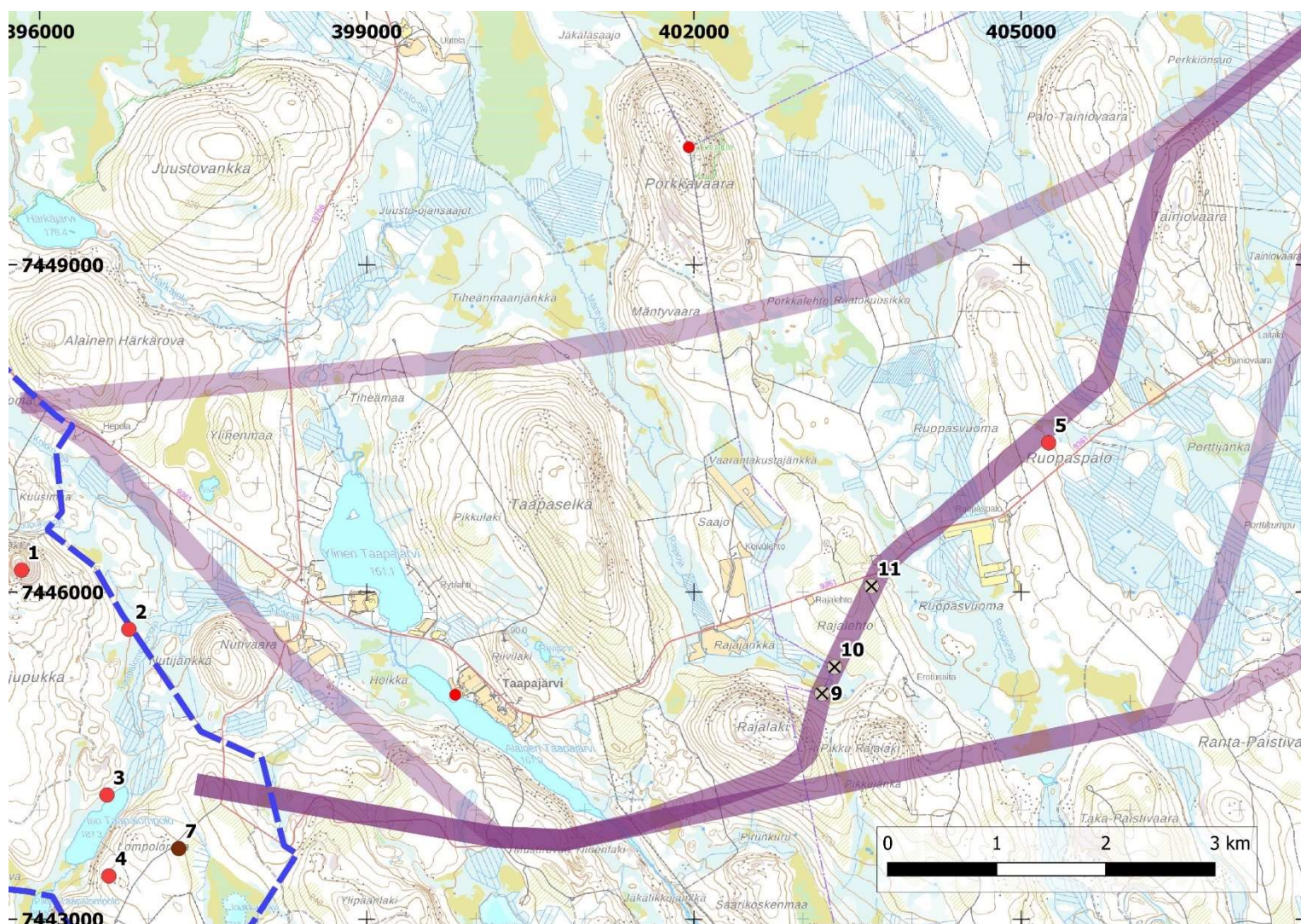
Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pisteillä, muut kulttuuriperintökohteet ruskeilla pisteillä ja muut kohteet harmailla pisteillä, joissa musta rasti. Numerot pisteiden vieressä ovat tämän raportin kohdenumeroita. Tuotantoalue on merkitty sinisellä katkoviivalla. Suunnitellut voimalanpaikat on merkitty oransseilla pistellä, joissa musta rasti. Suunnitellut sähkönsiirtoreitit on merkitty violetilla viivoilla.

Kartta 5. Tuulivoimapuistoalue MML:n lidarkartalla (rinnevarjoste korkeusmalli).

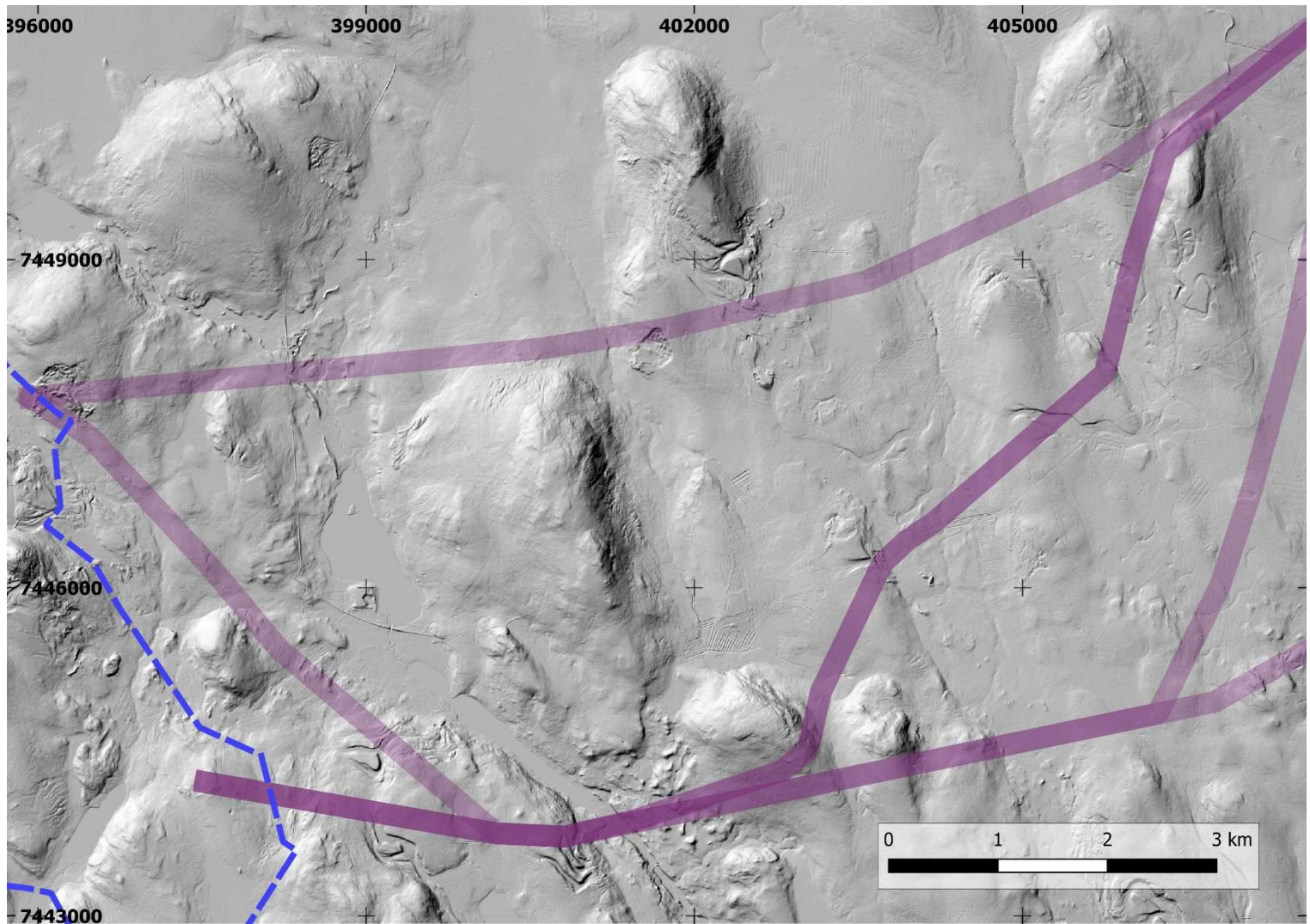

Kartta 6. Tuulivoimapuistoalue vuoden 1977 peruskartalla.

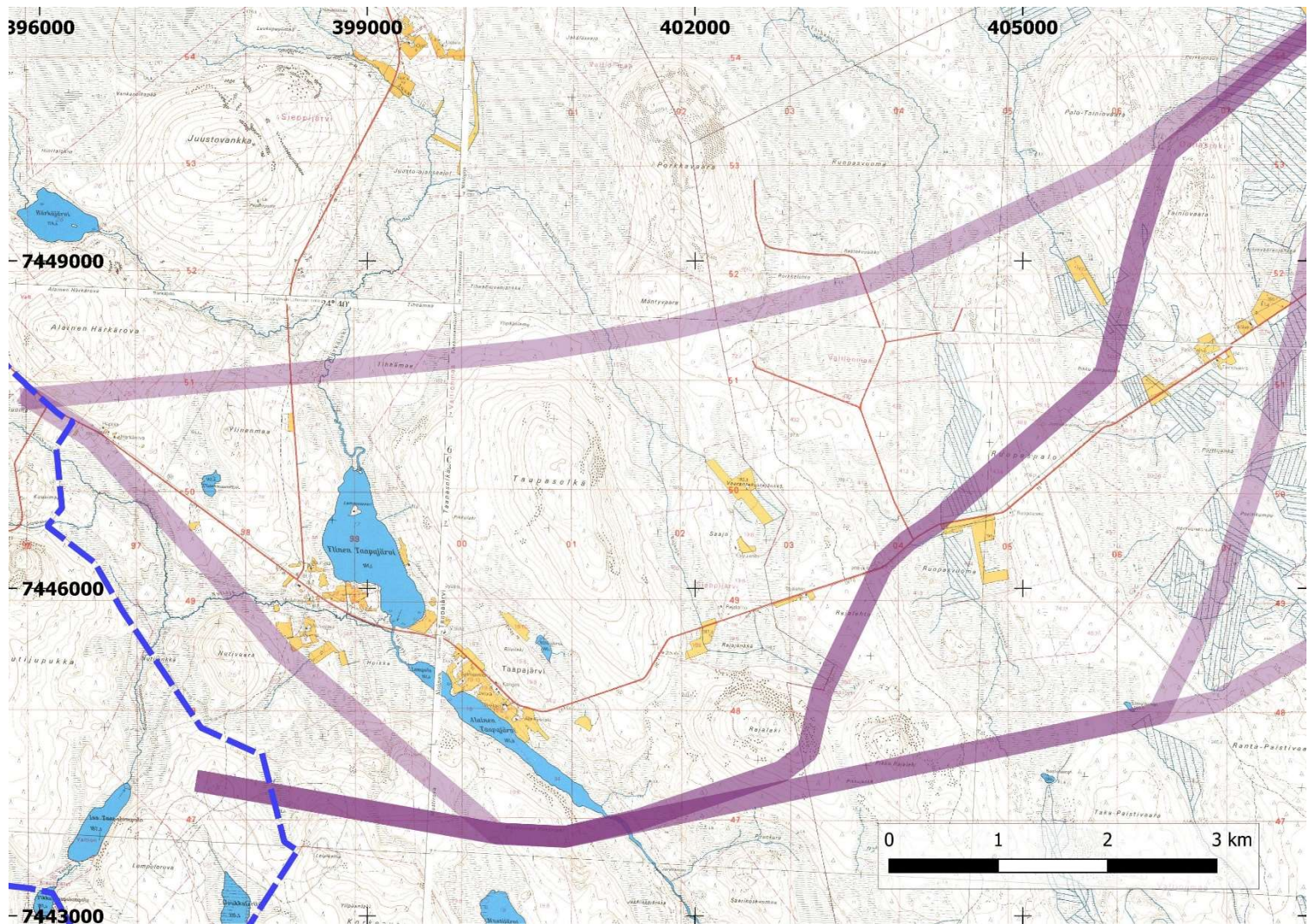

Kartta 7. Sähkönsiirtoreittien länsiosan yleiskartta.

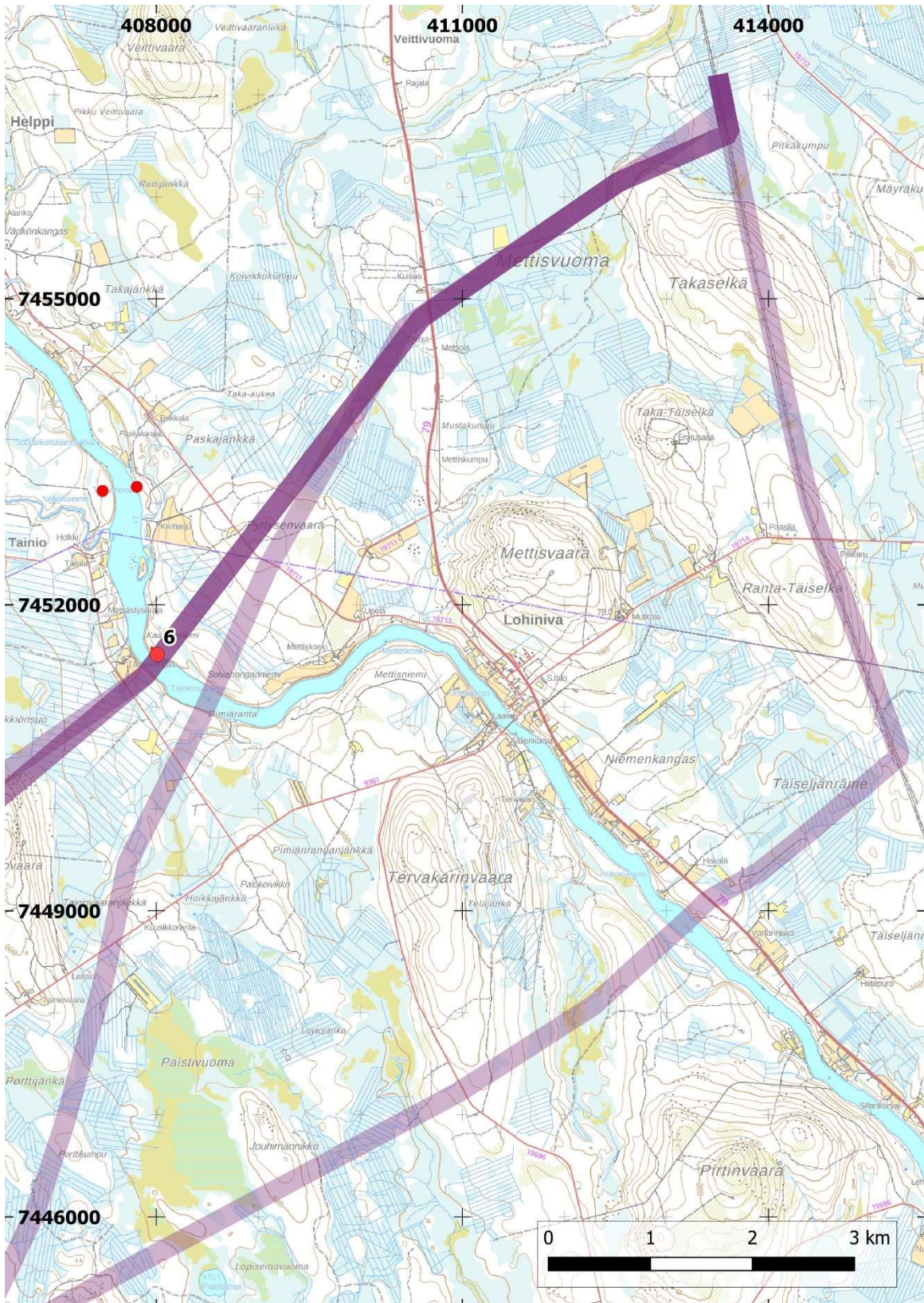
Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pisteillä, muut kulttuuriperintökohteet ruskeilla pisteillä ja muut kohteet harmailla pisteillä, joissa musta rasti. Numerot ovat tämän raportin kohdenumeroita. Tuotantoalue on merkitty sinisellä katkoviivalla. Suunnitellut voimalanpaikat on merkitty oransseilla pistellä, joissa musta rasti. Suunnitellut sähkönsiirtoreitit on merkitty violetilla viivoilla.

Kartta 8. Sähkönsiirtoreittien länsiosa MML:n lidarkartalla (rinnevarjoste korkeusmalli).

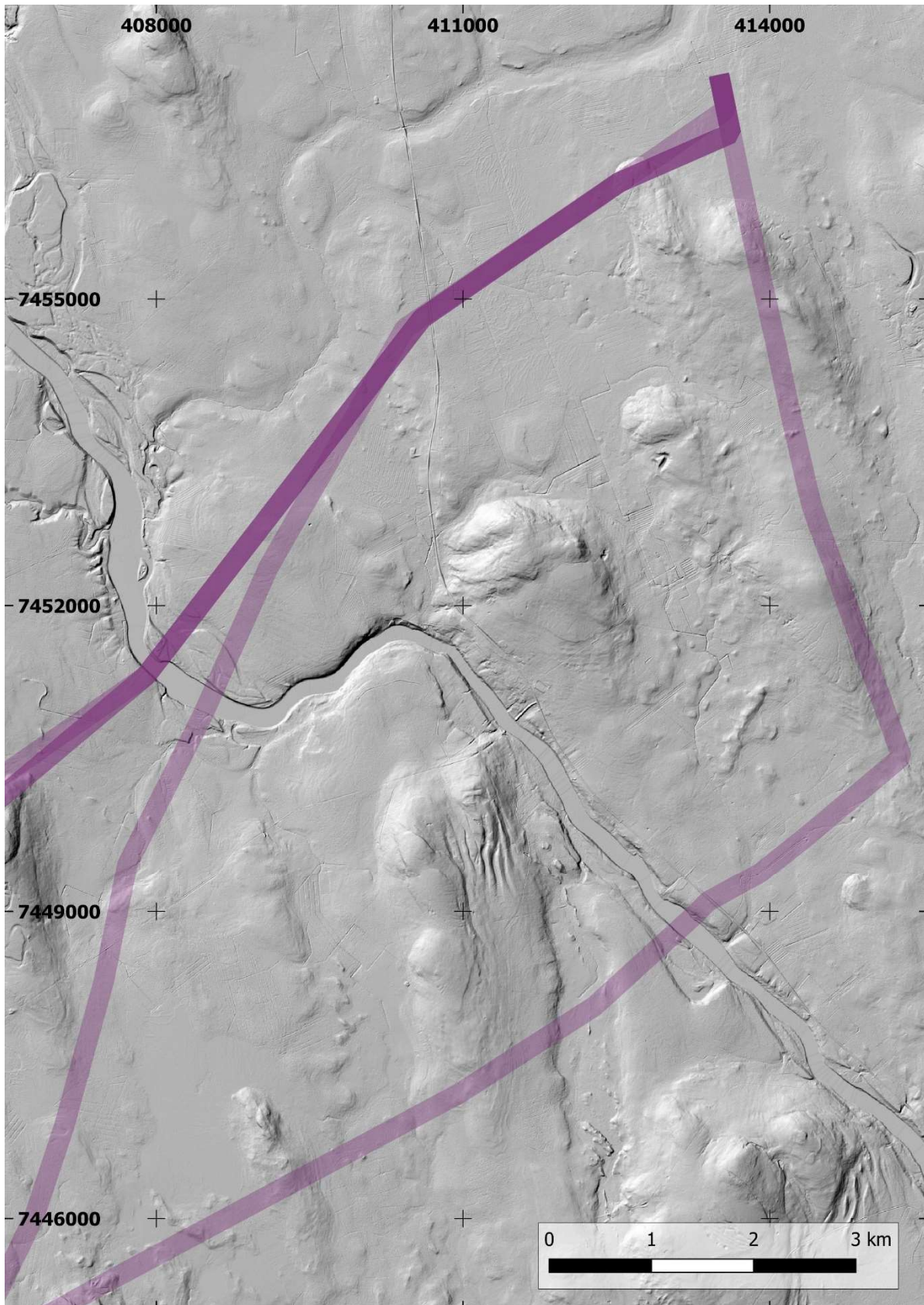

Kartta 9. Sähkönsiirtoreittien länsiosa vuoden 1977 peruskartalla.

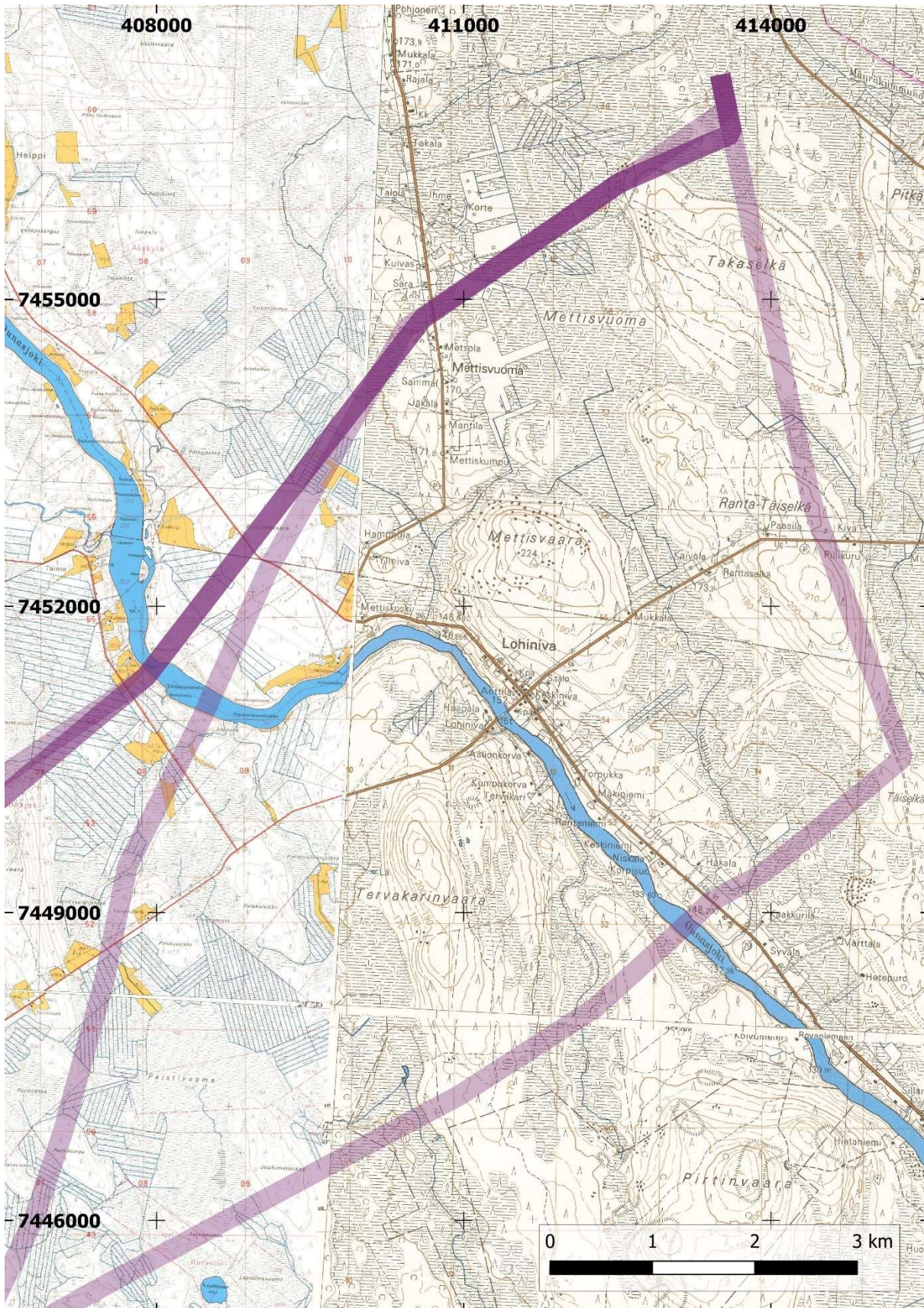

Kartta 10. Sähkösiiirtoreittien itäosan yleiskartta.

Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pisteillä. Suunnitellut sähkösiiirtoreitit on merkitty violetilla viivoilla.

Kartta 11. Sähkönsiirtoreittien itäosa MML:n lidarkartalla (rinnevarjoste korkeusmalli).

Kartta 12. Sähkönsiirtoreittien itäosa vuoden 1977 peruskartoista sekä vuoden 1969 topografisista kartoista yhdistetyillä kartoilla.

2. Perustietoa tutkimusalueesta

Arkeologisen inventoinnin kohteena oleva tuulivoimapuistoalue sijaitsee Kolarin kunnan kaakkoisosassa, noin 40 kilometriä kaakkoon Kolarin kuntakeskuksesta ja noin 50 kilometriä lounaaseen Kittilän kuntakeskuksesta. Tuotantoalueen koko on noin 3373 ha ja sinne on suunnitteilla enintään 27 tuulivoimalaa. Suunnittelun tässä vaiheessa tarkastelussa on myös tuulivoimalapuistoalueen ulkopuolelle suunnitellut sähkönsiirtoreitit, yhteispituudeltaan noin 68 km. Sähkönsiirto tuotantoalueelta ulkoiseen sähköverkkoon on suunniteltu toteutettavan tuotantoalueen itäpuolella sijaitsevaan Fingridin verkkoon uudella 220 kV voimajohdolla tai samassa johtokäytävässä sijaitsevaan Kittilän Alueverkko Oy:n verkkoon uudella 110 kV voimajohdolla. Uuteen maastokäytävään rakennettavan johtoaukean leveys on noin 26–36 metriä ja johtoalueen noin 46–56 metriä riippuen rakennettavan voimajohdon jännitetyypistä.

Tuulivoimapuistoalueen maisemakuvaa hallitsee useammasta vaara- ja selännealueesta muodostuva kumpuileva ryhmä. Vaara- ja selännealueiden välissä sekä erityisesti tuotantoalueen reunoilla on alavammissa kohdissa soita. Korkeimmat lakialueet ovat yli 260 metriä merenpinnan yläpuolella ja maasto laskee suoalueilla noin 190 metriin merenpinnan yläpuolella. Tuotantoalueen kaakkoisosassa on yksi pienehkö järvi (Iso Taapalompolo) ja yksi soistunut lampi (Joukkaisriivi) sekä poroerotusaita. Alueella on jonkin verran metsähakkuuaukioita sekä suhteellisen paljon olemassa olevaa metsätiestöä. Vaara- ja selännealueet ovat tuotantoalueella pääosin metsäisiä. Suoalueet ovat osin puuttomia avosoita tai soistuneita metsäalueita, joissa maisemakuva on avointa tai puoliavointa.

Sähkönsiirtoreittien maisemakuvaa hallitsee myös korkeammat vaara- ja selännealueet sekä niiden välissä sijaitsevat alavammat suoalueet. Lännessä sähkönsiirtoreitit ylittävät Taapajoen sekä idässä Ounasjoen.

Tuulivoimapuistoalueella on aiemmin inventoitu Kolarin kunnan arkeologisen inventoinnin yhteydessä Hilka Oksalan toimesta vuosina 1997–2000 sekä Antti Krapun toimesta vuonna 2006. Sähkönsiirtoreittien itäosassa on aiemmin inventoinut Oili Forsberg vuonna 2006 osuudella, jolla suunniteltu sähkönsiirtoreitti seuraa jo olemassa olevaa voimajohtolinjaa (osuus noin 7 kilometriä pitkä). Tuulivoimapuistoalueen sekä sähkönsiirtoreittien läheisyydessä on lisäksi suoritettu inventointeja Aarni Erä-Eskon toimesta vuonna 1958, Hannu Kotivuoren toimesta vuonna 1998 sekä Taisto Karjalaisen toimesta vuosina 2013 ja 2014.

Tuulivoimapuiston tuotantoalueelta tunnetaan entuudestaan yksi kiinteä muinaisjäännös Iso Taapalompolo kaakko (muinaisjäännöstunnus 1000009342). Kyseessä on kivikaudelle ajoittuva raaka-aineen hankintapaikka. Paikalta on löytynyt useita kvartsiraaka-aineen kappaleita. Raaka-ainekappaleita on paikalla kasattuna vajaan metrin laajuiseen matalaan ladelmaan. Sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta ei tunneta entuudestaan muinaisjäännöksiä.

Inventoinnin esitöiden yhteydessä tarkastettiin alueita kuvaavista vanhoista kartoista vuonna 1862 laaditut pitäjänkartat Rovaniemen osalta, vuosina 1866-1873 laadittu Suomen yleiskartta sekä vuoden 1969 topografia karttoja, että vuoden 1977 peruskartat. Maanmittaushallituksen historiallisesta kartta-arkistosta ei löytynyt Kolarin ja Kittilän osalta inventointialuetta kattavia 1800-luvun pitäjänkarttoja.

Vuoden 1977 peruskartalle tuulivoimapuistoalueen kaakkoisosaan on merkitty Lompolorovalle poroerotusaita. Tätä poroerotusaitaa ei ole merkitty nykyiselle peruskartalle. Tuulivoimapuistoalueelle on merkitty Takaisenlaenliikaan, Lutikkakumpuun sekä Saukkoselän pohjoispuolelle savotta- ja/tai niittykämpät. Tuulivoimapuiston ja sähkönsiirtoreittien alueet ovat vanhojen karttojen perusteella olleet pääsääntöisesti asumatonta ja rakentamatonta metsä- ja suoaluetta.

Kuva 1. Vuonna 1862 laadittu Rovaniemen pitäjänkartta, joka kuvaa Lohinivan aluetta.

3. Menetelmät

Ennen maastotyövaihetta selvitettiin tulivoimapuistoalueella ja sähkönsiirtoreittien vaikutusalueella sijaitsevat muinaisjäännökset sekä alueella tehdyt arkeologiset tutkimukset. Ensisijaisena lähteenä käytettiin muinaisjäännösrekisterin tietoja (kyppi.fi) ja aiemmin tehtyjen arkeologisten tutkimusten raportteja. Inventoinnin valmisteluvaiheessa käytiin läpi myös Maanmittauslaitoksen korkeusmalli, josta pyrittiin paikantamaan arkeologisesti mielenkiintoisia maarakenteita sekä anomalioita, kuten tervahautoja, hiilimiiluja ja kuoppajäännöksiä. Inventoitavilta alueilta käytiin silmämääräisesti läpi myös GTK:n tuottama maaperäaineisto Maankamara-palvelusta.

Inventoinnin maastotyöt tehtiin 4.-7.9.2023 ja 18.-22.9.2023. Maastossa tarkastettiin suunniteltujen tuulivoimaloiden paikat sekä sähkönsiirtoreittien varrella sijaitsevia metsäisiä alueita. Maastossa tarkastettiin muinaisjäännösten löytymisen kannalta potentiaalisiksi arvioituja paikkoja (lidar, maastokartta, maaperäkartta, vanhat kartat, maastohavainnot). Maastossa tarkastettiin myös ennakkotietoina saadut viisi kämpän paikkaa sekä kaksi oletettua rajamerkin paikkaa.

Inventointimetodina oli silmämääräinen havainnointi. Suunniteltuja sähkönsiirtoreittejä tarkasteltiin noin 100 metrin etäisyydellä sähkönsiirtoreitin keskikohdan molemmin puolin. Tuulivoimapuistoalueella tarkastettiin suunniteltujen voimaloiden paikat lähiympäristöineen. Maanalaisten muinaisjäännösten löytymisen kannalta potentiaalsiin kohtiin tehtiin maaperäkairauksia sekä pieniä koepistoja lapiolla. Inventoinnin kulkua dokumentoitiin sanallisen kuvauksen lisäksi ottamalla valokuvia ja tallentamalla kuljetut reitit ja tehdyt havainnot käsiGPS-paikantimella (Garmin GPSmap 66i ja Garmin Montana 610, tarkkuus +/- 5 - 10 m). Raportin koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatteina. Kartat piirrettiin puhtaaksi käyttäen QGIS-paikkatieto-ohjelmistoa.

4. Tulos

Hirvasjärven tuulivoimapuistoalueelta tunnettiin entuudestaan yksi kiinteä muinaisjäännös (raportin kohde) 5.4. Iso Taapalompolo kaakko, joka on kivikaudelle ajoittuva kvartsilouhos. Suunniteltujen sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta ei tunnettu entuudestaan muinaisjäännöksiä.

Syyskuussa 2023 tehdyn arkeologisen inventoinnin aikana tuulivoimapuistoalueelta tavattiin kolme uutta kiinteää muinaisjäännöstä (5.1. Nutijupukka, 5.2. Nutijänkkä, 5.3. Iso Taapalompolo). Nutijupukka on historiallisen ajan rajamerkki, Nutijänkkä historiallisen ajan tervahauta ja Iso Taapalompolo ajoittamaton kuoppajäännös.

Sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tavattiin kaksi uutta kiinteää muinaisjäännöstä (5.5. Ruopaspalo ja 5.6. Kaatajanniemi). Ruopaspalo on historiallisen ajan tervahauta ja Kaatajanniemeen kuuluu neljä ajoittamatonta kuoppajäännöstä.

Lisäksi tuulivoimapuistoalueelta tavattiin yksi muu kulttuuriperintökohde (5.7. Lompolorova), joka on 1900-luvulle ajoittuva poroerotuspaikka sekä yksi muu kohde (5.8. Takaisenlaenliika), joka on historiallisen ajan rajamerkki. Sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tavattiin kolme muuta kohdetta (5.9. Rajajänkkä 1, 5.10. Rajajänkkä 2 ja 5.11. Rajalehto), jotka kaikki ovat historiallisen ajan rajamerkkejä. Tuulivoimapuistoalueelta tavattiin myös viisi savotta- ja niittykämpän jäännöstä, jotka ajoittuvat 1900-luvulle.

Nyt tehdyn inventoinnin jälkeen tuulivoimapuistoalueelta tunnetaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä, yksi muu kulttuuriperintökohde ja yksi muu kohde. Sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta tunnetaan kaksi kiinteää muinaisjäännöstä ja kolme muuta kohdetta.

Tuulivoimapuiston tuotantoalueelta havaitut muinaisjäännöskohteet sijoittuvat vähintään noin 200 metrin etäisyydelle suunnitelluista voimalapaikoista. Sähkönsiirtoreitin alueelle sijoittuvista muinaisjäännöskohteista kohde 5.6. Kaatajanniemi sijoittuu sähkönsiirtoreitin vaikutusalueelle, noin 25 metriä luoteeseen sähkönsiirtoreitin keskiosasta. Kohde 5.5. Ruopaspalo sijoittuu aivan vaikutusalueen reunalle, noin 105 metriä sähkönsiirtoreitin keskiosasta kaakkoon.

Jussi-Pekka Hiltunen

Heilu Oy

Oulussa 10.11.2023

Kohdeluettelo

Numero	Nimi	Kunta	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Mj-tunnus
KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET						
1	Nutijupukka	Kolari	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
2	Nutijänkkä	Kolari	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	uusi kohde
3	Iso Taapalompolo	Kolari	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton	uusi kohde
4	Iso Taapalompolo, kaakko	Kolari	raaka-aineen hankintapaikat	louhokset	kivikautinen	1000009342
5	Ruopaspalo	Rovaniemi	työ- ja valmistuspaikat, kivirakenteet	tervahaudat, rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
6	Kaatajanniemi	Rovaniemi	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton	uusi kohde
MUUT KULTTUURIPERINTÖKOhteet						
7	Lompolorova	Kolari	työ- ja valmistuspaikat	poroaidat	1900-luku	uusi kohde
MUUT KOhteet						
8	Takaisenlaenliika	Kolari	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
9	Rajajänkkä 1	Kolari/Rovaniemi	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
10	Rajajänkkä 2	Kolari/Rovaniemi	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde
11	Rajalehto	Rovaniemi	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen	uusi kohde

5. Muinaisjäännöskohteet (uusi kohde*)

Kiinteät muinaisjäännökset

5.1. Nutijupukka*

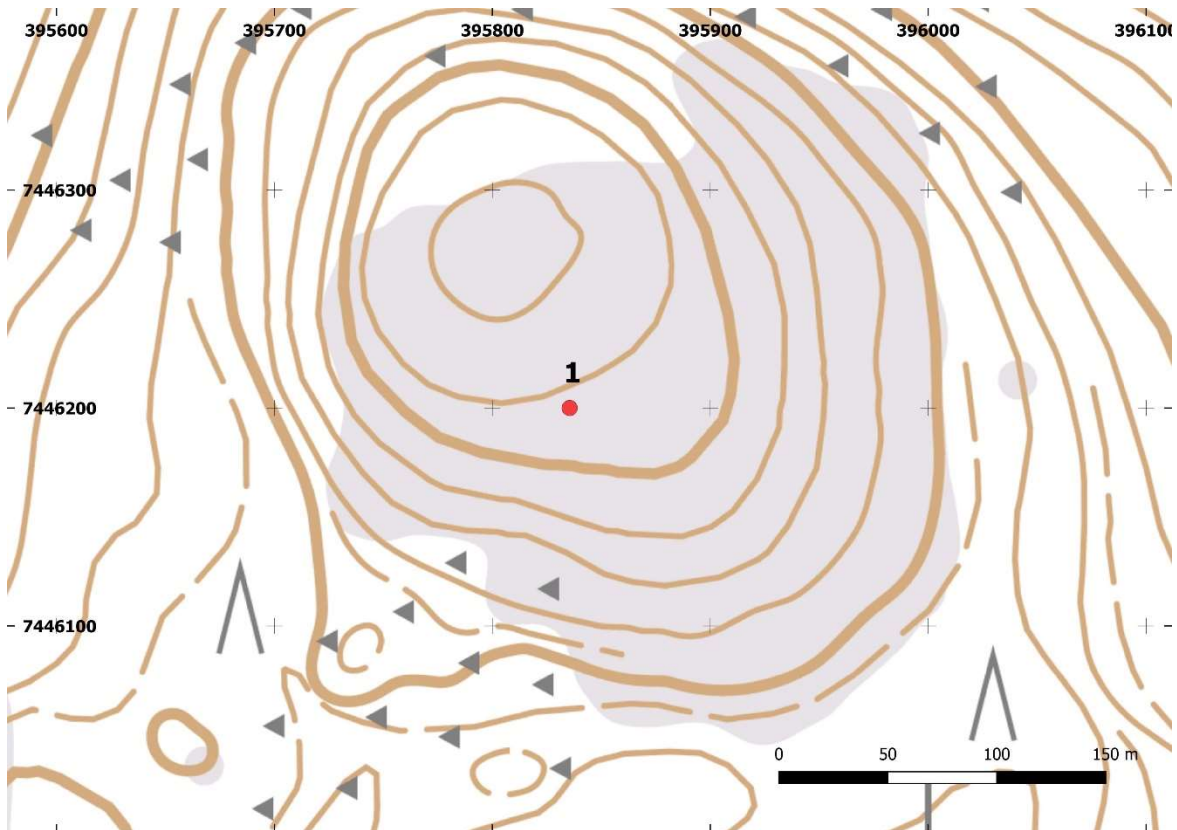
Nimi:	Nutijupukka
Kunta:	Kolari
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7446200 E 395835 Z 277
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2023:

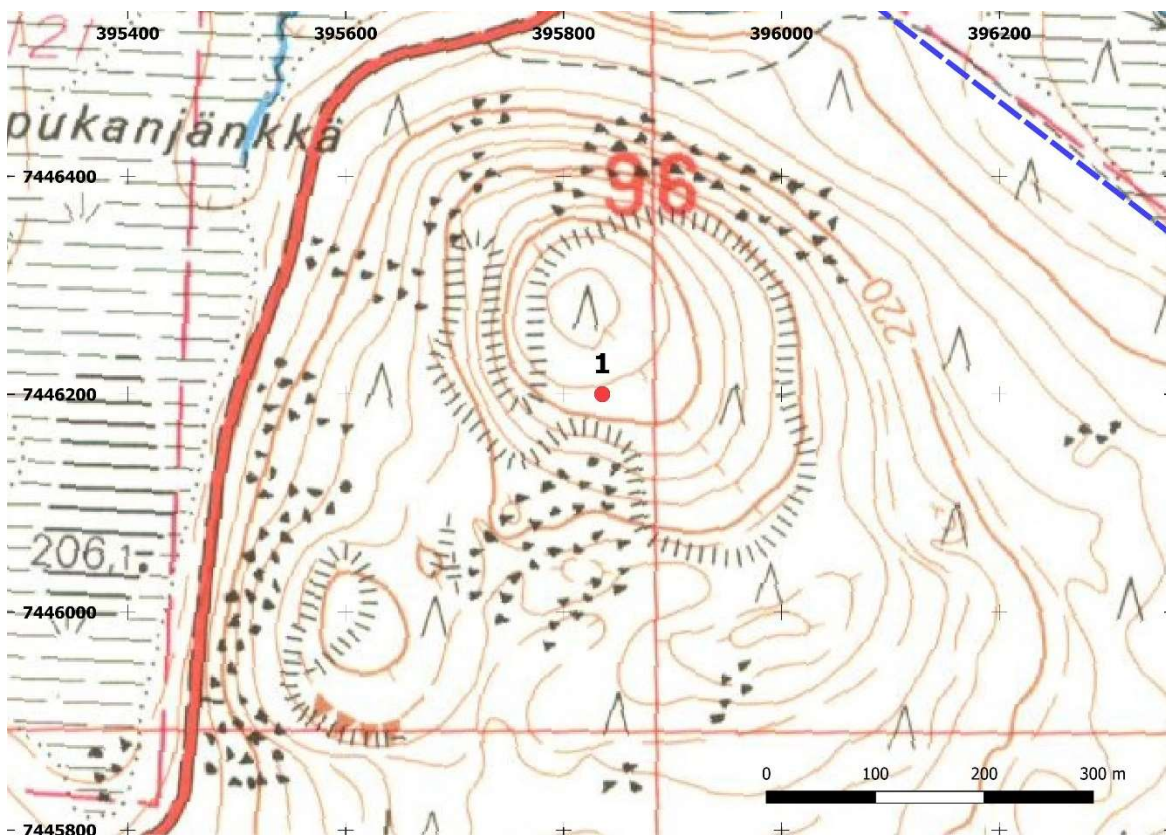
Rajamerkki sijaitsee Nutijupukka nimisellä vaaralla sen korkeimmalla kohdalla avokaliolla. Kohteen länsipuolella kulkee metsäautotie, jonne on matkaa noin 330 metriä.

Rajamerkki koostuu noin 1,2 metriä leveästä ja noin 1 metrin korkuisesta lieriön muotoisesta kiviperustasta, jonka keskellä on viisarikivi. Perusta koostuu kahdeksasta kylmämuurauksella ladotusta kiviterrasta. Kivet ovat laakamaisia. Viisarikivi on kooltaan noin 40 x 25 x 15 cm. Siinä ei näy merkintöjä.

Noin 7,7 kilometriä kaakkoon sijaitsee rajamerkki Kiejnapalo (muinaisjäännöstunnus 1000029385) ja noin 13 kilometriä kaakkoon rajamerkki Kienajanjänkkä (1000029386). Molemmat rajamerkeistä ovat samanlaisia (lähes yhtä korkeita ja leveitä sekä laakakivistä ladottuja lieriöomaisia) kuin Nutijupukan rajamerkki ja ovat lisäksi myös linjassa Nutijupukan rajamerkin kanssa. 1800-luvun lopun yleiskartalle tai vanhalle peruskartalle kohdalle ei ole merkitty rajaa. Kohdalla ei ole nykyisinkään kiinteistö- tai kylärajoja. Tästä huolimatta kyseessä on mitä ilmeisimmin rajamerkki, joka voi olla iältään hyvinkin vanha.

Kartta 13. Nutijupukan kohdekartta. Rajamerkin sijainti on merkitty punaisella pisteellä.

Kartta 14. Nutijupukan rajamerkki vuoden 1977 peruskartalla.

Kuva 2. Lieriön muotoinen Nutijupukan rajamerkki. Etelään.

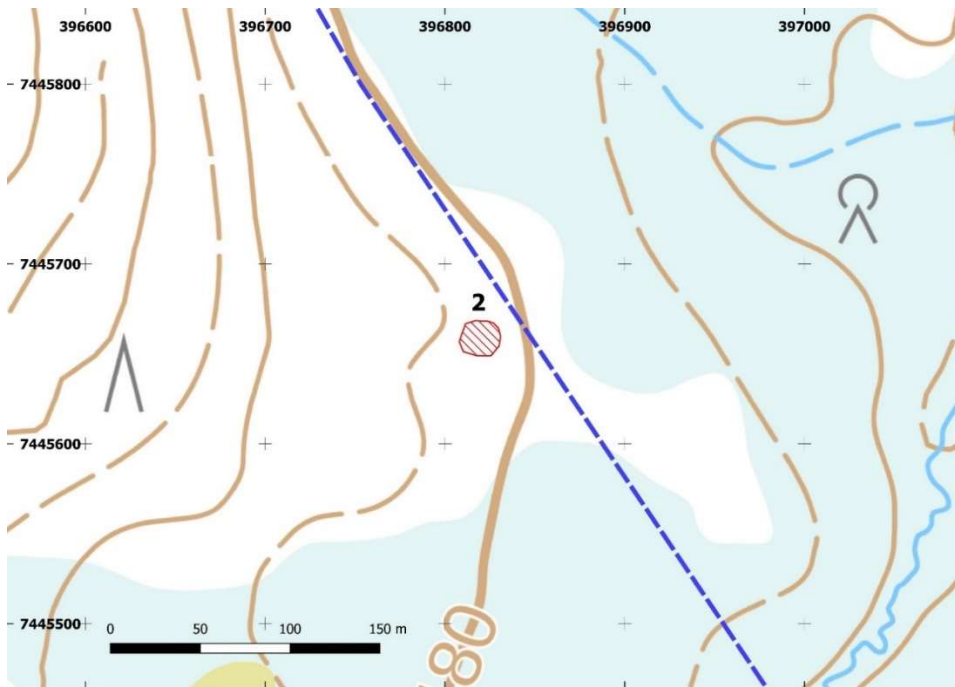
5.2. Nutijänkkä*

Nimi:	Nutijänkkä
Kunta:	Kolari
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7445658 E 396818 z 180
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/MML:n korkeusmalli

Inventointi 2023:

Tervahauta sijaitsee Nutijupukka-nimisen vaaran itään laskevalla rinteellä, noin 1,4 kilometriä metsäautotieltä kaakkoon. Alue on kuivaa ja harvaa mäntyvaltaista metsäkangasta, tervahaudan itäpuolella sijaitsee ojitettua kosteikkoa.

Tervahauta on kooltaan pieni, sen halkaisija on noin seitsemän metriä ja syvyys noin 0,5 metriä. Valli on leveydeltään noin 1,5 metriä, ja se erottuu selkeästi. Vallin päällä kasvaa mäntyjä sekä kantoja. Tervahaudan pohjalla näkyy eläimen tekemiä kaivantoja. Halssi osoittaa lounaaseen, ja siinä on hieman kylmämuurattua kiveystä näkyvillä. Tervahaudan pohjalta otettiin maakairanäyte, jossa erottui hiilensekaista maata.

Kartta 15. Nutijänkkän kohdekartta. Muinaisjäännösalue on merkitty punaisella vinorasterilla.

Kuva 3. Nutijänkkän tervahauta erottuu selvästi ympäristöstä. Koilliseen.

5.3. Iso Taapalompolo*

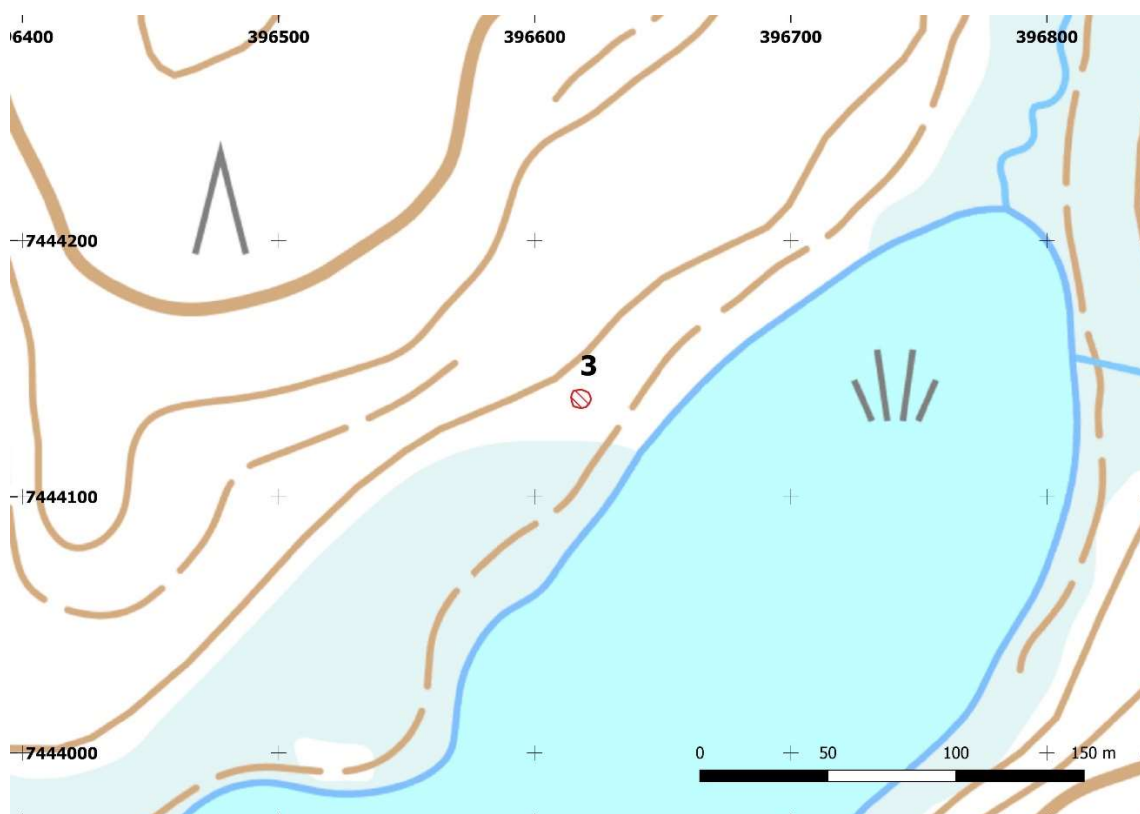
Nimi:	Iso Taapalompolo
Kunta:	Kolari
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	maarakenteet, kuopat
Ajoitus:	ajoittamaton
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7444138 E 396618 z 203
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2023:

Kohde sijaitsee Iso-Taapalompolon luoteisrannalla kaakkoon laskevan mäenrinteen alaosassa tasaisella kankaalla. Iso-Taapalompolon rantaan on matkaa noin 35 metriä. Paikalla kasvaa jykevää mäntyvaltaista metsää.

Paikalla on maavallien ympäröimä kuoppajäännös, jonka halkaisija on noin 4 metriä vallit mukaan mitattuna. Vallin leveys on noin 1 metrin ja korkeutta vallilla on 0,2 metriä. Kuopan syvyys keskeltä vallin yläreunaan mitattuna on noin 1 metri. Kuoppajäännöksen pohjalle kaivettiin pieni koekuoppa, josta havaittiin ehjä podsolimaannos. Koekuopasta ei havaittu hiiltä. Lähialueelta ei havaittu muita kuoppia.

Kyseessä on mahdollisesti pyyntikuoppa, mutta yksittäisenä ja sijaintinsa puolesta on mahdollista, että sen tarkoitus on jokin muukin, kuten esimerkiksi purnu tai asumuksen pohja.

Kartta 16. Iso Taapalompolan kohdekartta. Muinaisjäännösalue on merkitty punaisella vinorasterilla.

Kuva 4. Lapio on pystyssä kuoppajäännökset pohjalla. Koilliseen.

5.4. Iso Taapalompolo, kaakko

Nimi:	Iso Taapalompolo, kaakko
Kunta:	Kolari
Muinaisjäännöstunnus:	1000009342
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	raaka-aineen hankintapaikat, louhokset
Ajoitus:	kivikautinen
Aiemmat tutkimukset:	Hilkka Oksala inventointi 1997 Antti Krapu inventointi 2006
Koordinaatit:	N 7443396 E 396636 z 220
Koordinaattiselite:	Muinaisjäännösrekisteri

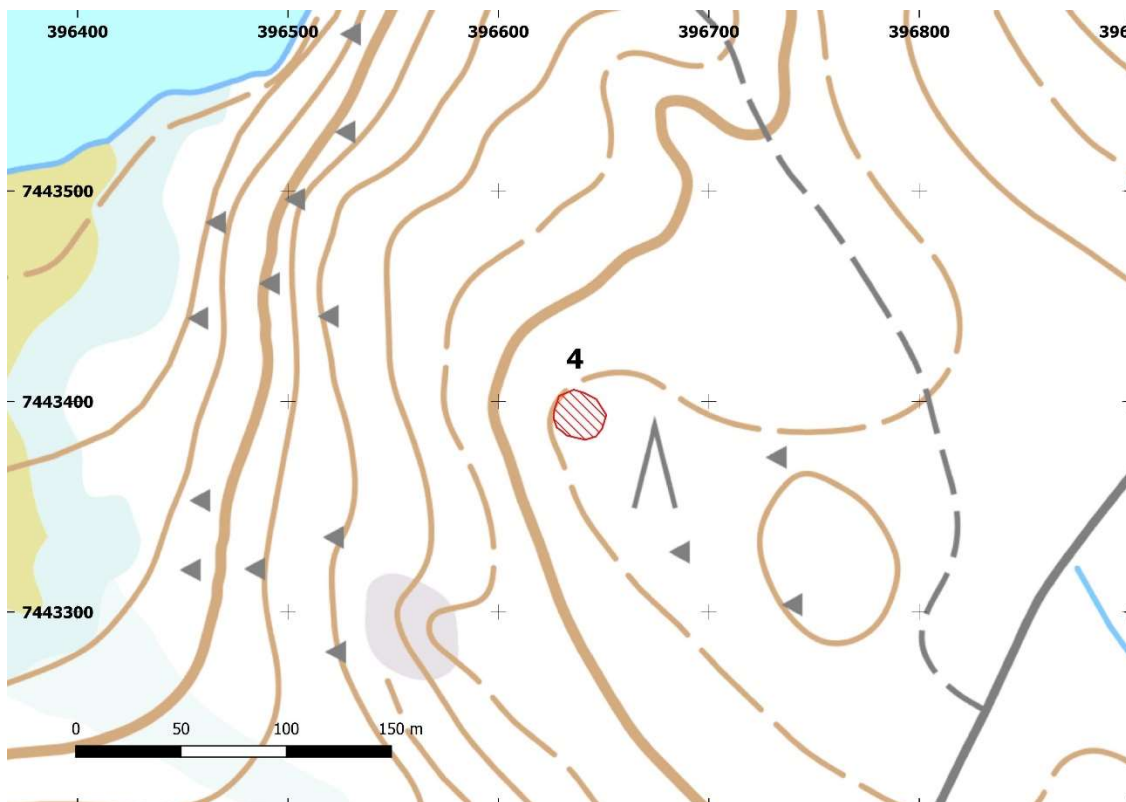
Muinaisjäännösrekisteri:

Kohde sijaitsee 200 m Ison Taapalompolon eteläpäästä länteen. Kapean louhikkoharjanteen keskellä, 30 m metsäkoneuran päätepisteestä lounaaseen, on lukuisia kvartsiraaka-ainekappalaisia halkaisijaltaan 15 m alalla. Osa kvartseista lienee lohkeillut luontaisesti louhikossa olevasta kvartsiesiintymästä, mutta osassa erottuu iskentäjälkiä. Raaka-ainekappaleita on paikalla kasattuna myös vajaan metrin laajuiseen matalaan ladelmaan.

Inventointi 2023

Alueella on suoritettu hakkuita ja maaperää on muokattu voimakkaasti. Alue on vastikään äestetty ja sinne on jätetty oksia ja puunrankoja. Alue on hyvin kivikkoista.

Muinaisjäännösalueelta tai sen läheisyydestä ei havaittu kvartsikeskittymiä tai muinaisjäännösrekisterin kuvauksessa mainittua ladelmaa. Muutama lohjenneita kvartsin palasia havaittiin äestysurasta, mutta ne voivat olla myös luontaisesti tai esimerkiksi äestysten yhteydessä lohjenneita.

Kartta 17. Iso Taapalompolo, kaakon kohdekartta. Muinaisjäännösalue on merkitty punaisella vinorasterilla.

Kuva 5. Entuudestaan tunnetun kiinteän muinaisjäännöksen Iso Taapalompolo, kaakon aluetta. Länteen.

5.5. Ruopaspalo*

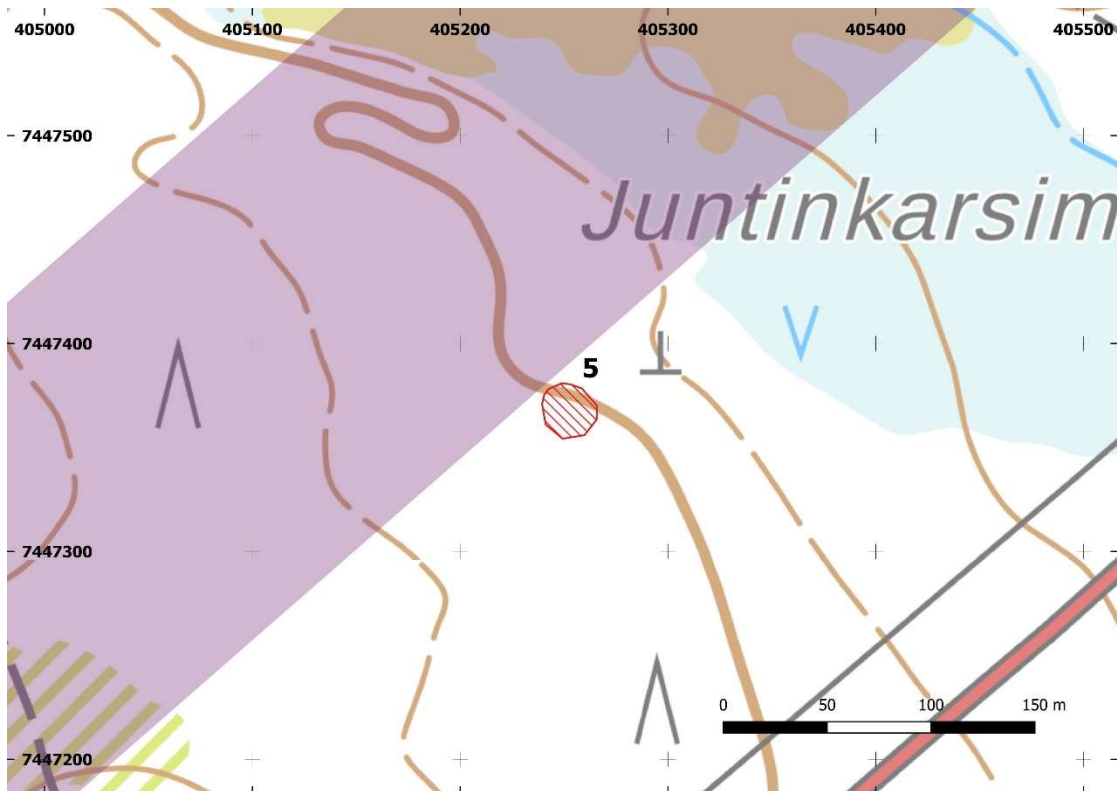
Nimi:	Ruopaspalo
Kunta:	Rovaniemi
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7447369 E 405251 z 189
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2023:

Tervahauta sijaitsee mäntyvaltaisessa metsässä Ruopaspalon itään laskevalla rinteellä, Sieppijärventiestä noin 230 metriä pohjoiseen.

Tervahaudan halkaisija on noin 16 metriä. Vallin leveys on noin 2,5 metriä ja syvyys pohjalta vallin yläreunaan mitattuna on noin 1 metrin. Halssiaukko on pohjoiseen, josta noin 15 metriä pitkä ojamainen halssiura jatkuu kohti itää. Pohjalta otetusta kairauksesta havaittiin paksu noensekainen maakerros.

Tervahaudasta noin 5 metriä luoteeseen sijaitsee mahdollinen rajamerkki. Paikalla on pystyssä laakea kivi, joka muistuttaa hieman viisarikiveä. Kivi on kooltaan noin 0,5 x 0,3 x 0,2 metriä. Kivessä ei havaittu merkintöjä. Kohdalla ei kulje nykyisin tai vanhoilla kartoilla rajaa. Lähin kiinteistöraja on noin 45 metriä länteen rajamerkistä.

Kartta 18. Ruopaspalon kohdekartta. Muinaisjäännösalue on merkitty punaisella vinorasterilla. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti on merkitty violetilla viivalla.

Kuva 6. Tervahaudan muoto erottuu selvästi ympäristöstä. Itään.

Kuva 7. Mahdollinen rajamerkki tervahaudan luoteispuolella. Koilliseen.

5.6. Kaatajanniemi*

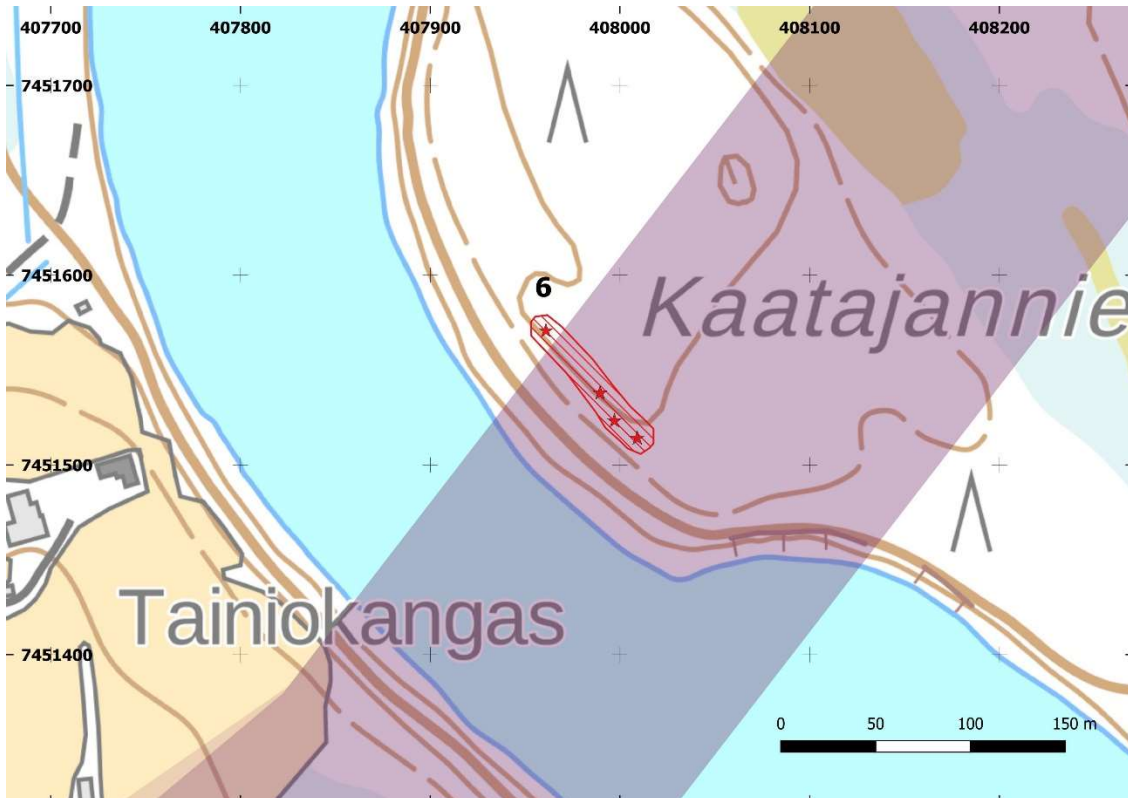
Nimi:	Kaatajanniemi
Kunta:	Rovaniemi
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	maarakenteet, kuopat
Ajoitus:	ajoittamaton
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7451513 E 408009 z 120
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/Kuopan 1 koordinaatit

Inventointi 2023:

Ounasjoen koillisrannalla, Kaatajanniemellä sijaitsee neljä kuoppajäännöstä. Kuopat sijaitsevat lounaaseen kohti Ounasjokea laskevan törmän reunalla. Kuopat sijaitsevat noin 5-10 metriä törmän reunasta koilliseen.

Kuopista kolme ovat muodoiltaan pyöreitä ja laakeita (kuopat 1-3) ja yksi kuopista (kuoppa 4) on jyrkkä reunaismpi ja muodoltaan enemmän suorakulmio. Kuopat on numeroitu niin, että kuoppa 1 on kaakkoisin ja kuoppa 4 luoteisin. Kuoppa 1 on halkaisijaltaan noin 2 metriä ja sen syvyys on 0,5 metriä. Kuoppa 2 (N 7451522 E 407997) on halkaisijaltaan noin 2,2 metriä ja syvyydeltään noin 0,3 metriä. Kuoppa 3 (N 7451538 E 407989) on halkaisijaltaan noin 2,5 metriä ja sen syvyys on 0,5 metriä. Kuoppa 4 (N 7451570 E 407960) on kooltaan noin 5 x 3 metriä ja sen syvyys on noin 0,8 metriä.

Kuoppajäännöksiin tehtiin lapiolla pieniä koekuoppia sekä kairauksia. Kaikissa kuopissa havaittiin ehjät ja paksut podsolimaannokset, joten ne eivät voi olla aivan tuoreita. Kuoppajäännökset voivat muotonsa ja kokonsa perusteella olla mahdollisesti pyyntikuoppia. Ne voivat myös liittyä esimerkiksi asumiseen. Varsinkin kuoppa 4 voi kokonsa ja muotonsa puolesta olla asumukseen liittyvä. Kuoppien tarkempi funktio ei selvinnyt inventoinnin yhteydessä.

Kartta 19. Kaatajanniemen kohdekartta. Muinaisjäännösalue on merkitty punaisella vinorasterilla. Kuopat on merkitty punaisilla tähdillä. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti on merkitty violetilla viivalla.

Kuva 8. Kaira on pystyssä kuopan 1 pohjalla. Länteen.

Kuva 9. Kaira on pystyssä kuopan 2 pohjalla.

Kuva 10. Kaira on pystyssä kuopan 3 pohjalla. Länteen.

Kuva 11. Lapio on pystyssä kuopan 4 pohjalla. Luoteeseen.

Muut kulttuuriperintökohteet

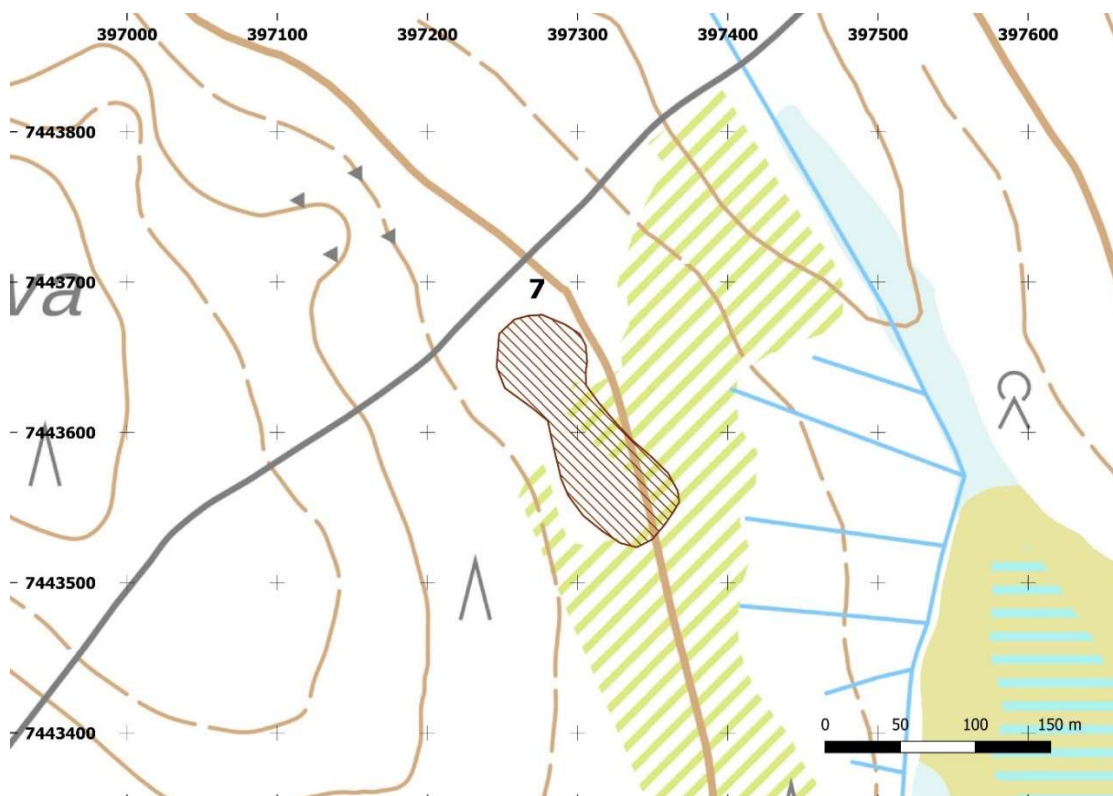
5.7. Lompolorova*

Nimi:	Lompolorova
Kunta:	Kolari
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, poroaidat
Ajoitus:	1900-luku
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7443647 E 397276 z 218
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus/karttapaikannus

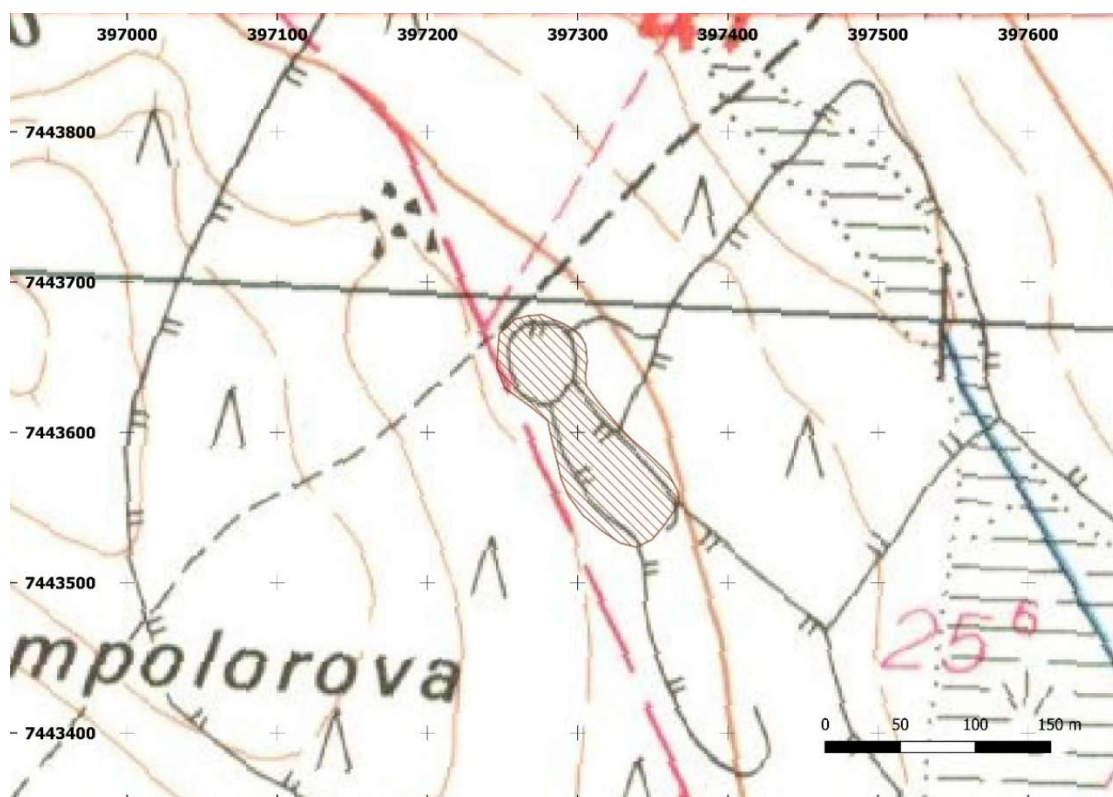
Inventointi 2023:

Lompolorovalla, Hirvasjärventien itäpuolella sijaitsee vanha poroerotuspaikka sekä siihen liittyviä puisia poroaidan jäänteitä. Poroerotuspaikka erottuu tasaisena heinittyneenä kenttänä, joka on pyöreän muotoinen ja halkaisijaltaan noin 55 metriä. Erotuspaikan itä- ja kaakkoispuolella on vielä jäljellä puisia poroaidan jäänteitä, joiden kunto vaihtelee. Osa aidasta on pahasti lahonnut ja hajonnut ja osa paremmin säilynyt. Aita on rakennettu sekä pyöreistä hirsistä että laudoista. Aitaa on havaittavissa heti poroerotuspaikan ympärillä sekä noin 100 metrin matkalla poroerotuspaikalta kaakkoon.

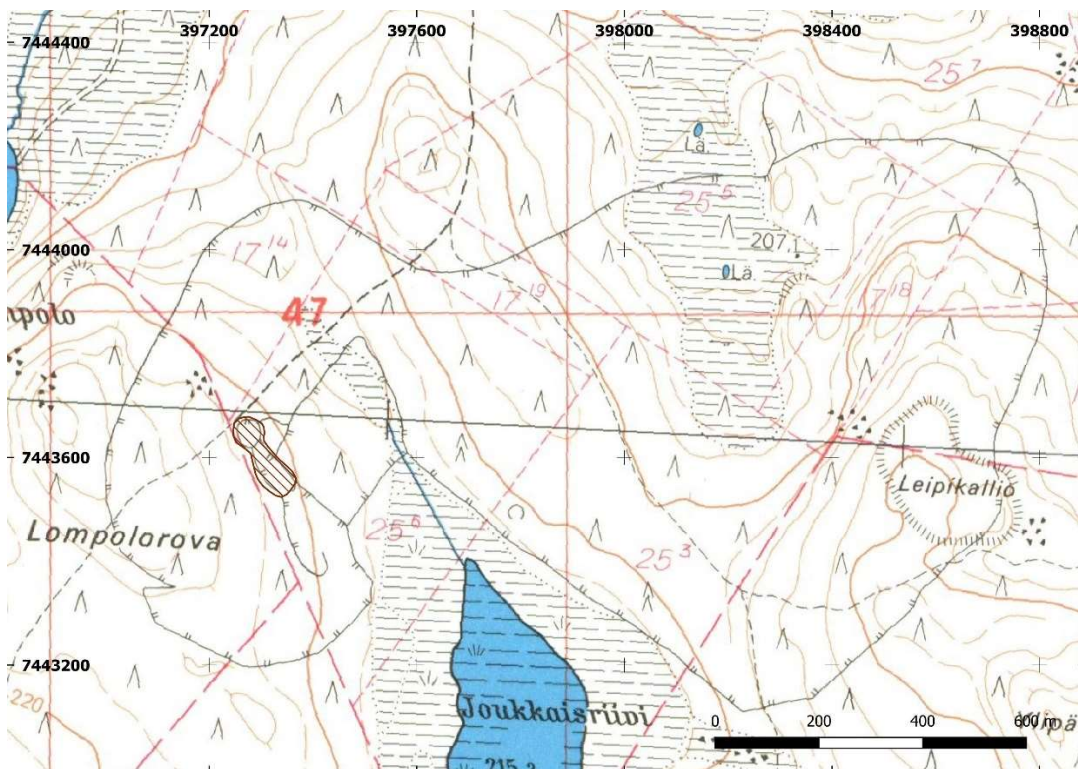
Erotuspaikka on merkitty vuoden 1977 ja 1989 peruskartoille. Erotuspaikan ympärille on merkitty poroaitaa yhteensä noin 6 km matkalle, jota käytiin tarkastamassa muutamissa kohtaa. Erotuspaikan lounaispuolella, Lompolorovalla aitaa oli vielä havaittavissa, mutta esimerkiksi Mustijärventien läheisyydessä, erotuspaikan itäpuolella aitaa ei ollut enää havaittavissa. Tarkempaa tietoa poroerotuspaikan käyttäjästä ei saatu inventoinnin yhteydessä. Karttatarkastelun ja maastossa tehtyjen havaintojen perusteella paikka on mitä ilmeisimmin ollut käytössä vielä 1900-luvun loppupuolella.

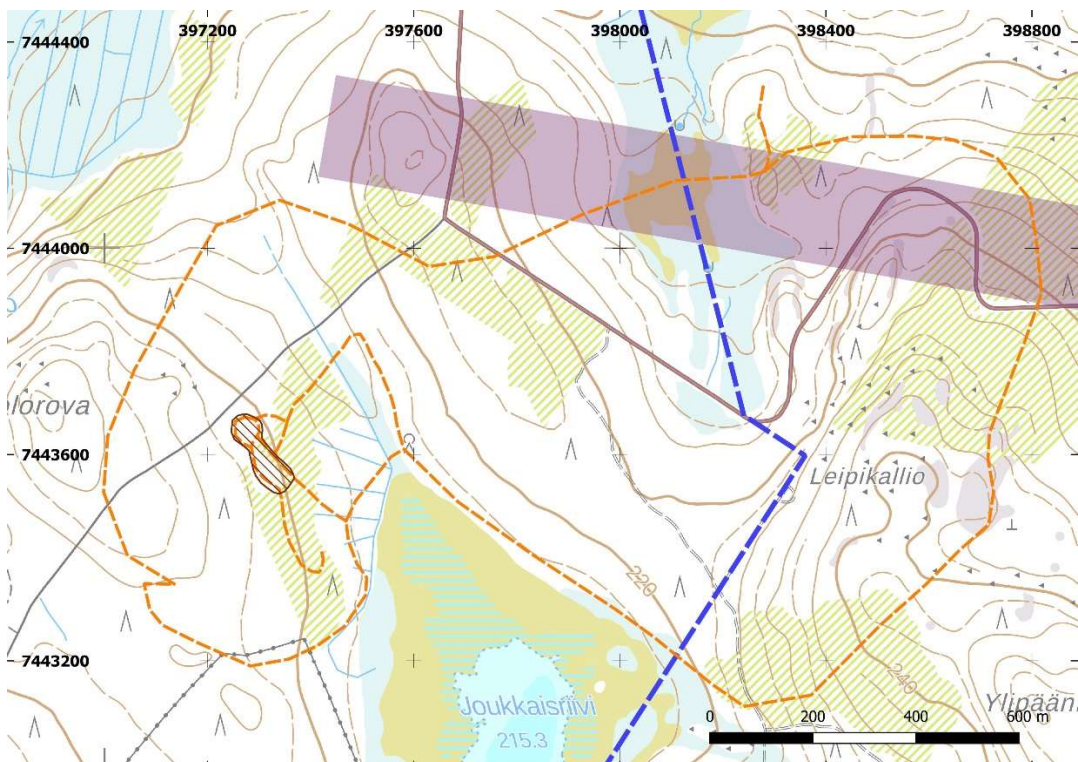
Kartta 20. Lompolorovan kohdekartta. Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Kartta 21. Erotuspaikka vuoden 1977 peruskartalla. Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Kartta 22. Poroerotuspaikka sekä sitä ympäröivä poroaita vuoden 1977 peruskartalla. Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla.

Kartta 23. Poroerotuspaikka sekä sitä ympäröivä poroaita digitoituna (oranssi katkoviiva) nykyisen peruskartan päälle. Muu kulttuuriperintökohteen aluerajaus on merkitty ruskealla vinorasterilla. Tuotantoalue on merkitty sinisellä katkoviivalla ja suunniteltu sähkönsiirtoreitti violetilla viivalla.

Kuva 12. Heinittynyt poroerotuspaikka. Pohjoiseen.

Kuva 13. Jaakko Ervasti dokumentoi poroerotuspaikan itäpuolella olevaa puuaidan jäännöstä. Koilliseen.

Kuva 14. Erotuspaikan itäpuolella olevaa sortunutta aitaa. Lounaaseen.

Kuva 15. Poroaitaa erotuspaikan kaakkoispuolella. Itään.

Muut kohteet

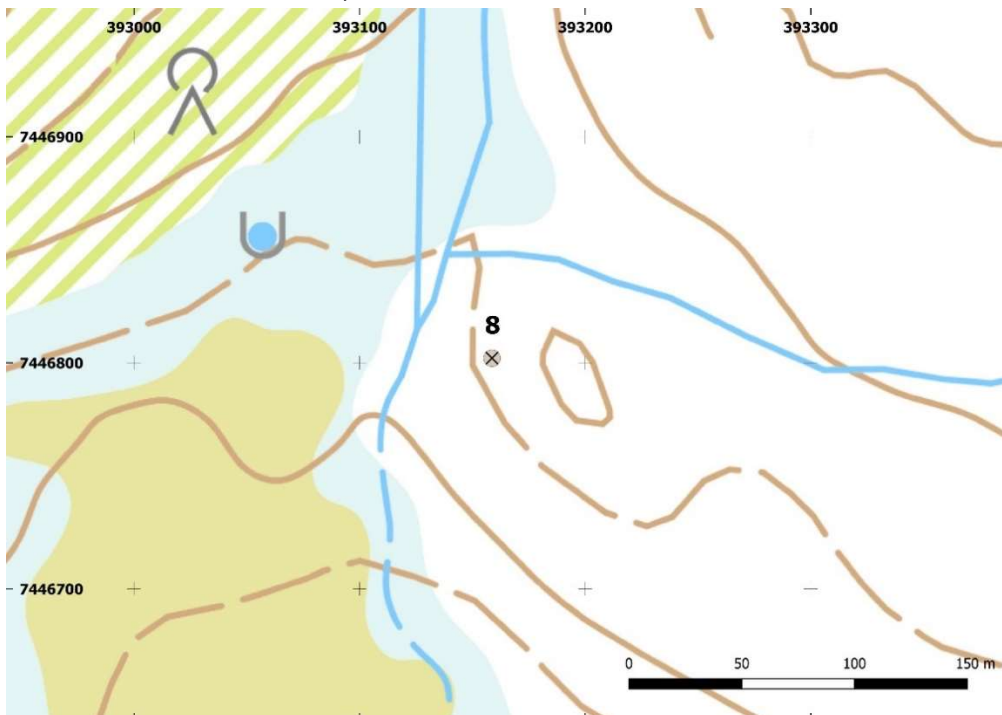
5.8. Takaisenlaenliika*

Nimi:	Takaisenlaenliika
Kunta:	Kolari
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7446802 E 393159 Z 221
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

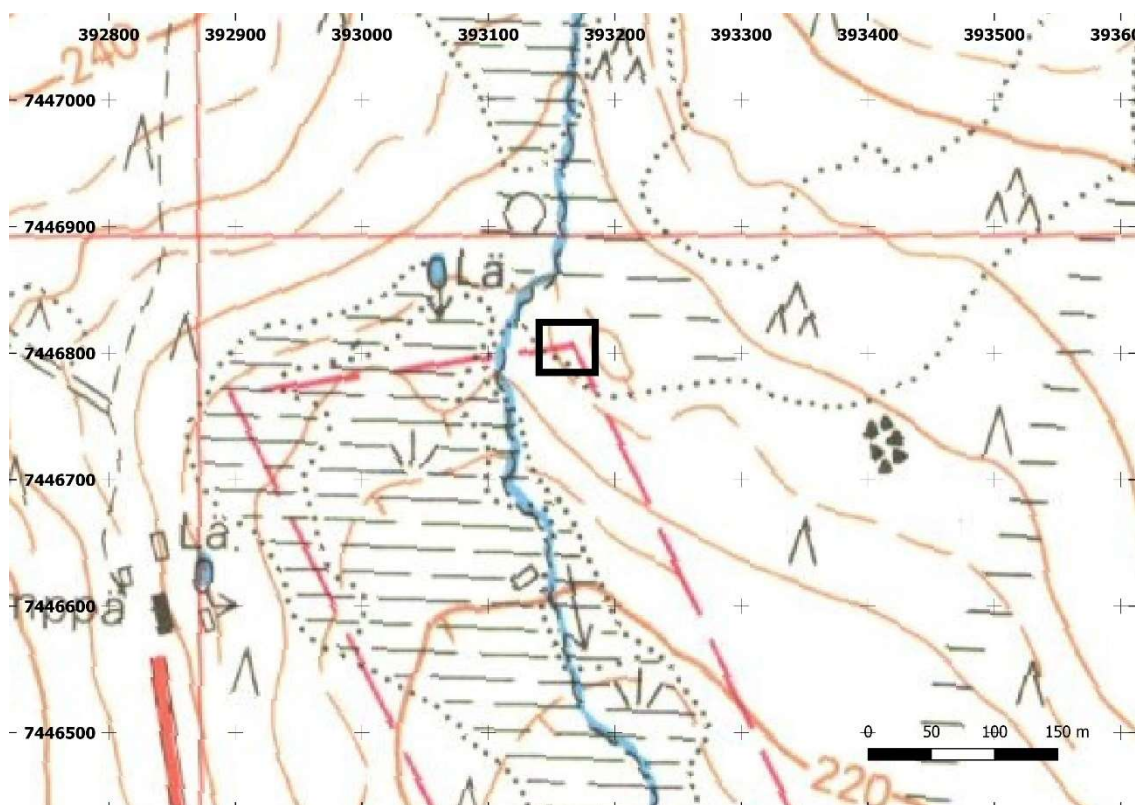
Inventointi 2023:

Takaisenlaenliian itäpuolella sijaitsee rajamerkki, joka on kooltaan noin 1,2 x 1,2 metriä. Rajamerkin korkeus on noin 0,4 metriä. Merkin keskellä on pystyssä viisarikivi. rajamerkin kivet ovat suurimmaksi osaksi sammaleen peitossa.

Vuoden 1977 peruskartalla kohdalla on ollut Sieppijärven kylän ja Hirvasjärven yhteismetsän rajan taitekohta. Raja on ilmeisesti hieman muuttunut ja nykyinen kiinteistörajan taitekohta sijaitsee noin 40 metriä etelään rajamerkistä.

Kartta 24. Takaisenlaenliian kohdekartta. Rajamerkki on merkitty harmaalla pisteellä, jossa on keskellä musta rasti.

Kartta 25. Takaisenlaenliian rajamerkin sijainti on merkitty mustalla neliöllä vuoden 1977 peruskartalle.

Kuva 16. Takaisenlaenliian rajamerkki. Koilliseen.

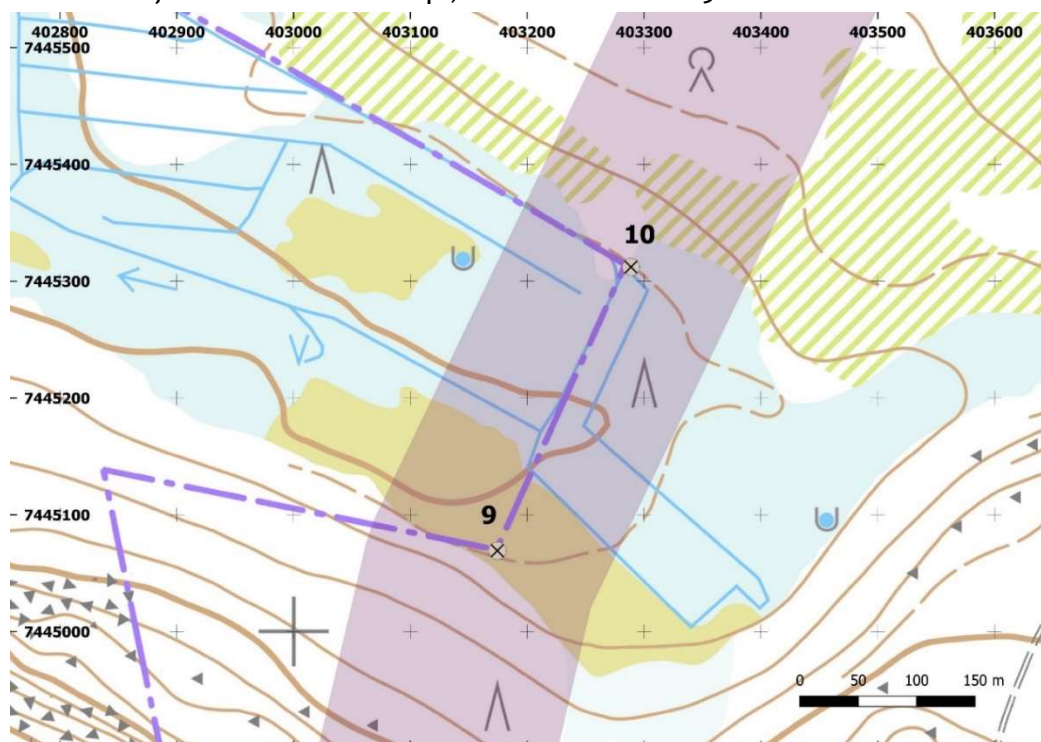
5.9. Rajajänkkä 1*

Nimi:	Rajajänkkä 1
Kunta:	Kolari/Rovaniemi
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7445069 E 403174 z 204
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2023:

Rajalaen koillispuolella, suon etelälaidalla on rajamerkki, jonka koko on noin 1,2 x 1,2 metriä. Rajamerkin korkeus on noin 0,4 metriä. Rajamerkin kivet ovat sammaleen sekä mättäiden peitossa. Rajamerkin keskellä on kallellaan viisarikivi. Siinä ei havaittu merkintöjä.

Paikalla on nykyinen Kolarin ja Rovaniemen välinen rajan taitekohta. Se on merkitty myös vuoden 1977 peruskartalle. Kolarin ja Rovaniemen välinen raja on vanha, joka on merkitty esimerkiksi 1800-luvun yleiskarttaan. 1800-luvun yleiskarttaan raja on kuitenkin merkitty suorana rajana noin 300 metriä länteen havaitusta rajamerkistä. Mitä ilmeisimmin nyt kuntarajan taitekohdasta havaittu rajamerkki on nuorempi, todennäköisesti 1900-luvulta.

Kartta 26. Rajajänkkä 1 ja 2 kohdekartta. Rajamerkit on merkitty harmailla pisteillä, joissa on keskellä musta rasti. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti on merkitty violetilla viivalla.

Kuva 17. Viisarikivi erottuu selvästi mättäiden alta. Pohjoiseen.

Kuva 18. Ote vuosina 1866-1873 laaditusta Suomen yleiskartasta, joka kuvaa Kolarin ja Rovaniemen välistä rajaa alueella.

5.10. Rajajänkkä 2*

Nimi:	Rajajänkkä 2
Kunta:	Kolari/Rovaniemi
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7445312 E 403289 z 204
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2023:

Rajalehdon eteläpuolella, ojitetun suon pohjoislaidalla on rajamerkki, jonka koko on noin 1 x 1 metriä. Korkeutta sillä on noin 0,4 metriä. Paikalla on maakumpare, jonka keskeltä pilkottaa viisarikivi. Kivessä ei havaittu merkintöjä.

Paikalla on nykyinen Kolarin ja Rovaniemen välinen rajan taitekohta. Se on merkitty myös vuoden 1977 peruskartalle. Kolarin ja Rovaniemen välinen raja on vanha raja, joka on merkitty esimerkiksi 1800-luvun yleiskarttaan. 1800-luvun yleiskarttaan raja on kuitenkin merkitty suorana rajana noin 450 metriä länteen havaitusta rajamerkistä. Mitä ilmeisimmin nyt kuntarajan taitekohdasta havaittu rajamerkki on nuorempi, todennäköisesti 1900-luvulta.

Kohdekartta on edellisen kohteen 5.9. Rajajänkkä 1 yhteydessä.

Kuva 19. Viisarikivi erottuu heikosti sammaleen seasta. Kaakkoon.

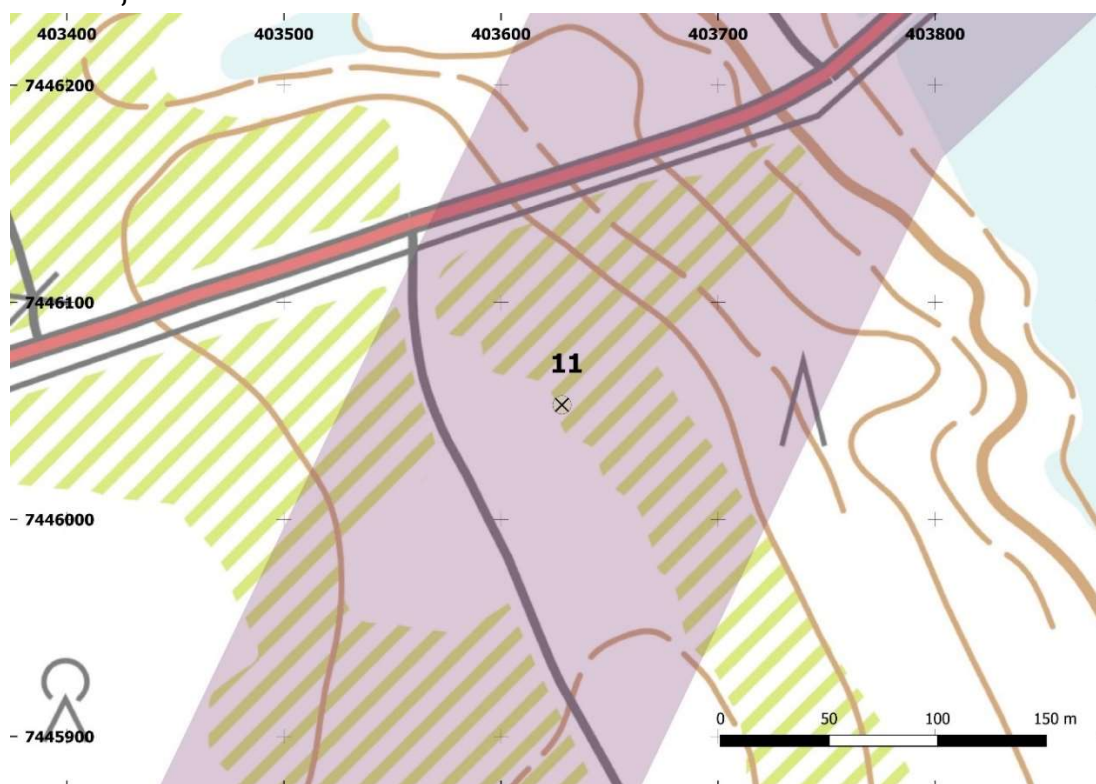
5.11. Rajalehto*

Nimi:	Rajalehto
Kunta:	Rovaniemi
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7446053 E 403628 z 210
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus

Inventointi 2023:

Paikalla on rajamerkki, joka koostuu viidestä kivistä. Ne muodostavat maanpinnalle ikään kuin nopan numeron viisi. Rajamerkki on kooltaan noin 1,3 x 1,3 metriä. Rajamerkin kivet ovat korkeudeltaan noin 0,3 metriä. Kivet ovat pystyssä ja jykevästi maassa kiinni.

Vuoden 1977 peruskarttaan tai 1800-luvun yleiskarttaan kohdalle ei ole merkitty mitään rajaa. Lähin raja (kylien raja) on merkitty vuoden 1977 peruskartalle noin 65 metriä koilliseen rajamerkin kohdalla. Kyseinen raja on nykyään kiinteistöraja ja onkin todennäköistä, että rajamerkki liittyy tähän rajaan.

Kartta 27. Rajalehdon kohdekartta. Rajamerkki on merkitty harmailla pisteillä, joissa on keskellä musta rasti. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti on merkitty violetilla viivalla.

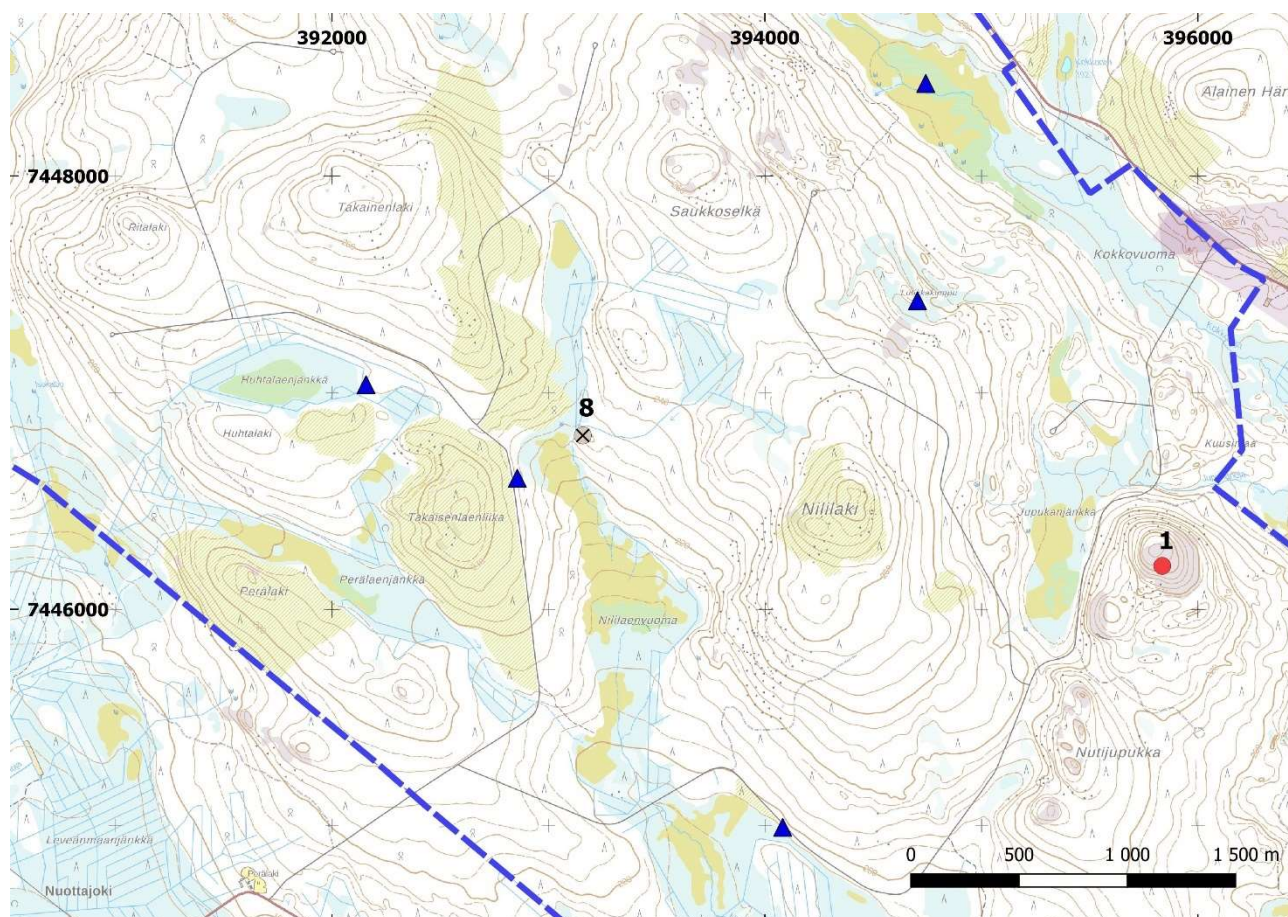

Kuva 20. Rajamerkin kivet erottuvat selvästi maastosta. Etelään.

Muut havainnot

Tuulivoimapuistoalueella sijaitsevien savotta- ja niittykämppien jäännökset

Ennen inventoinnin maastotöitä saatiin ennakkotietoja viidestä tuulivoimapuistoalueella sijaitsevasta savotta- ja niittykämppien jäännöksestä. Kämppien paikat tarkastettiin inventoinnin maastotöiden yhteydessä. Paikoilta havaittiin hirsistä ja laudoista rakennettujen kämppien jäännöksiä. Kämpistä oli vielä jäljellä hirsistä tehtyjä seinälinjoja ja osassa erottui ovi- sekä ikkunaukkoja. Takaisenlaenliian itäpuolella sijaitseva kämppä, Saukkoselän koillispuolella suolla sijaitseva kämppä sekä Lutikkakummulla sijaitseva kämppä ovat merkitty vuosien 1977 sekä 1989 peruskartalle. Hirvasjänkän pohjoispuolella ja Huhtalaenjänkän koillisreunalla sijaitsevia kämppiä ei ole merkitty kartoille. Näin ollen ainakin osa kämpistä on voinut olla käytössä vielä 1900-luvun loppupuolella. Nuoren iän vuoksi alueen savotta- ja niittykämppien jäännökset eivät ole lain suojaamia muinaisjäännöksiä.

Kartta 28. Tuulivoimapuistoalueella sijaitsevat savotta- ja niittykämppien jäännökset ovat merkitty sinisellä kolmiolla. Punainen piste on kiinteä muinaisjäännös ja harmaa piste, jossa musta rasti on muu kohde. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin.

Kuva 21. Lutikkakummulla sijaitsevan kämpän seinälinjaa sekä oviaukko. Koilliseen.

Kuva 22. Hirvasjätkän pohjoispuolella sijaitsevan kämpän jäännös. Lounaaseen.

6. Lähteet

Tutkimusraportit:

Forsberg, Oili 2006. Rovaniemi - Kittilä Petäjäskoski - Kaukonen Petäjäkoski -Vajukoski voimajohtolinjojen inventointi. Museovirasto.

Karjalainen, Taisto 2013. Kittilän kulttuuriperintöinventointi 2013. Kittilän pohjoispuoli. Metsähallitus.

Karjalainen, Taisto 2014. Pello, Kolari kulttuuriperintöinventointi 2014. Pellon pohjoispuoli, Kolarin eteläpuoli. Metsähallitus.

Krapu, Antti 2007. Kolari-Muonio. Raportti kahden kunnan arkeologisista kohteista. Lapin Liitto.

Oksala, Hilkka 2000. Kolari arkeologinen inventointi 1997-2000.

Seppä, Johanna 2010. Aarni Erä-Eskon tarkastuksia Kolarissa vuosina 1956 ja 1968.

Digitaaliset lähteet:

Kulttuuriympäristö palveluikkuna:

<https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Maankamara-palvelu (GTK)

<https://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>

Kartat:

Jyväskylän julkaisuarkisto

Suomen yleiskartta 1866-1873

Karta öfver Finland:Sektionen B :sydvestra delen af Lappmarkens härad j emte norra delen af Kemi härad (<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/18616>)

Kansallisarkisto

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto

2644 03 Ia.* -/- - Rovaniemi, vuosi 1862.

2644 02 Ia.* -/- - Rovaniemi, vuosi 1862.

2642 12 Ia.* -/- - Rovaniemi, vuosi 1862.

Maanmittauslaitos

Vanhat peruskartat (Maanmittaushallitus)

Karttalehti 2624 11 Äijävaara, vuosi 1977.

Karttalehti 2642 02 Sammalvaara, vuosi 1977.

Karttalehti 2642 05 Pasmajärvi, vuosi 1977.

Karttalehti 2642 06 Ruokojärvi, vuosi 1977.

Karttalehti 2642 08 Nuottavaara, vuosi 1977.

Karttalehti 2642 09 Juustovaara, vuosi 1977.

Karttalehti 2642 11 Taapajärvi, vuosi 1977.

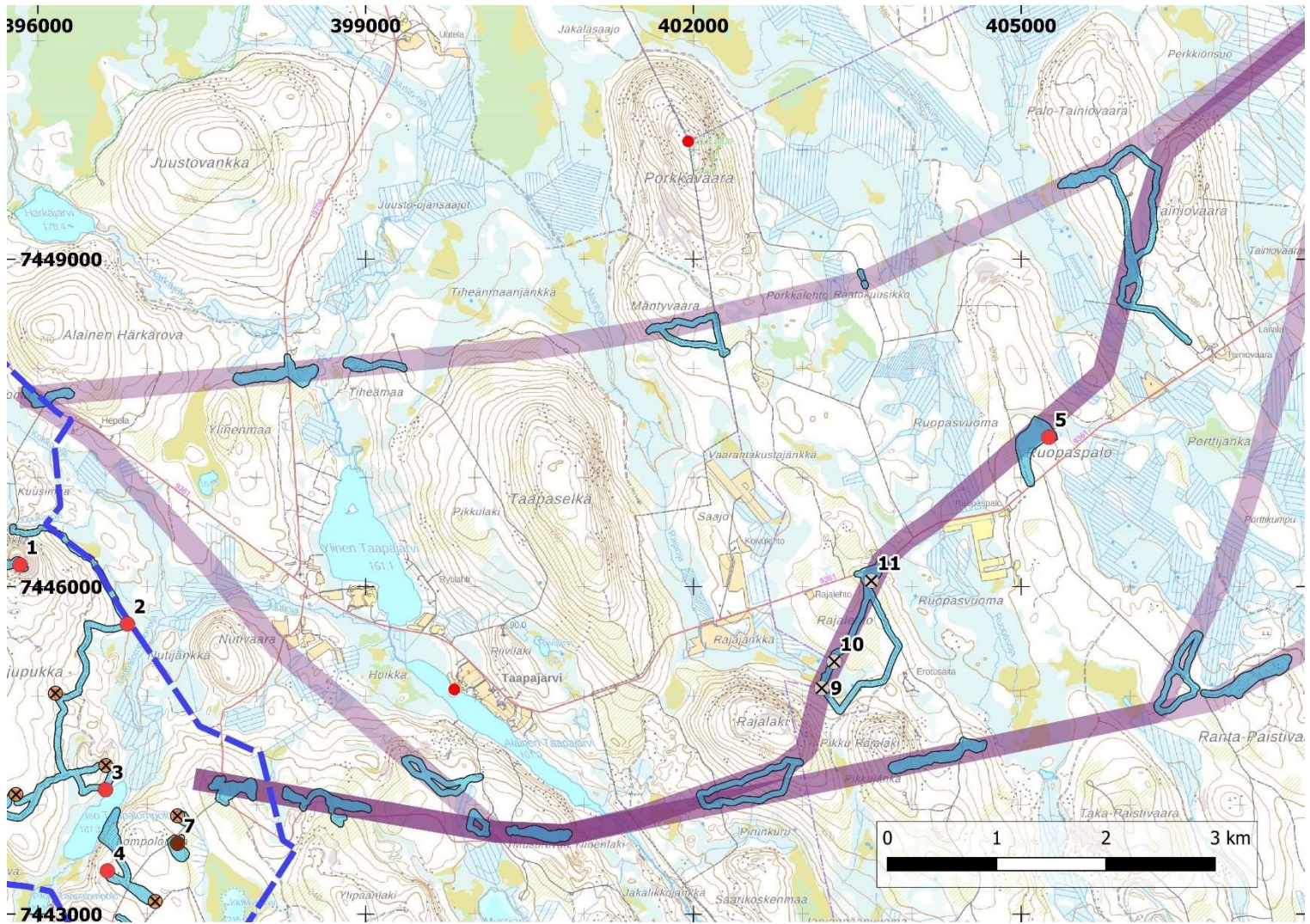
Karttalehti 2642 12 Helppi, vuosi 1977.

Vanhat topografiset kartat (Maanmittaushallitus)

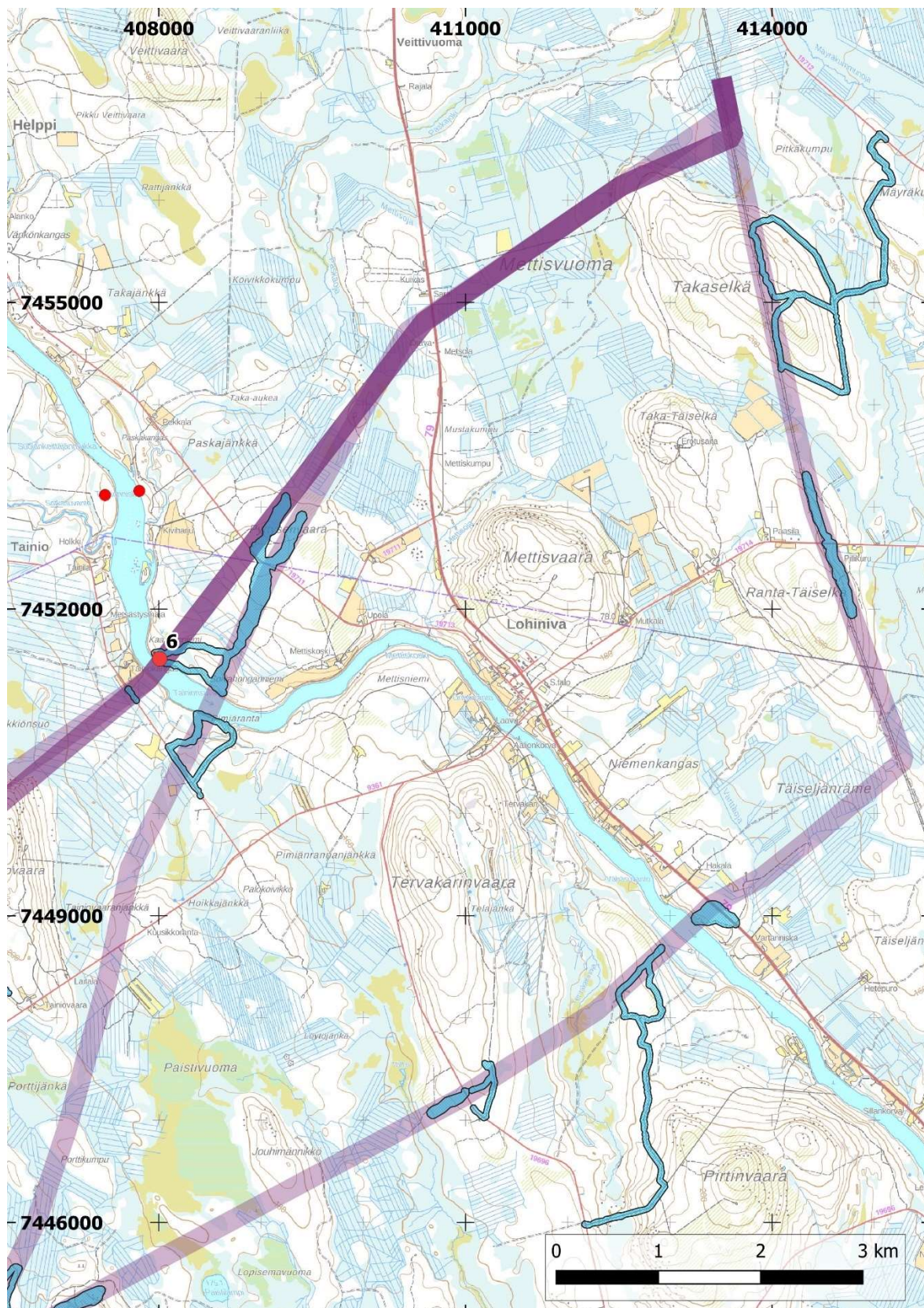
Karttalehti 2644 02 Porokari, vuosi 1969.

Karttalehti 2644 03 Lohiniva, vuosi 1969.

Kartta 30. Sähkönsiirtoreittien länsiosassa jalkaisin tarkastetut alueet.

Kartta 31. Sähkönsiirtoreittien itäosassa jalkaisin tarkastetut alueet.

Kuvia

Suunnitellun
voimalan nro 12
aluetta Saukkoselän
kaakkoispuolella.
Koilliseen.

Suunnitellun
voimalan nro 25
aluetta Iso
Taapalompolon
pohjoispuolella.
Koilliseen.

Suunnitellun
voimalan nro 15
aluetta
Takaisenlaenliialla.
Luoteeseen.

Suunnitellun
voimalan nro 21
Hinttalaenjäntkän
itäpuolella.
Pohjoiseen.

Ounasjoki
suunnitellun
sähkönsiirtoreitin
alueella
Tainionsuvannolla.
Kaakkoon.

Olemassa olevaa
voimajohtolinjaa
Takaselällä.
Suunniteltu uusi
sähkönsiirtoreitti
sijoittuu
voimajohtolinjan
itäpuolelle.
Pohjoiseen.

